GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0695
4	Work Number	D 3130
5	Page No (From... To)	1 to 41
6	Name of the Work	SABDA TATTVA VIVEKAMU
7	Subject	SABDA TATTVA

ŚABDATATTVAVİVĒKAMU

D. 3130

Ṡabdatathvavivē
Kamu.

D. 3130

శబ్దతత్త్వవివేకము.

No 85

D.3130

శుభమస్తు

శ్రీరామజయం -

అవతారిక - -

శ్రీ యాజ్ఞవల్క్యశ్రీ నామాంకితనః - R.695

సంస్కృతభాషయగునది - ఆదియైయున్నను - వేదముభాషలయొక్క
యభ్యాసనమునకు - ముఖ్యసాధనముగానున్నది - ఈభాష
యొక్కపదస్వరూపజ్ఞానమునకు - వ్యాకరణశాస్త్రజ్ఞానము
ముఖ్యోపయోగముగానున్నది - తొలుత నేర్పదియున్న - సూ
త్రప్రాతిశాఖ్యాదివ్యాకరణప్రబంధములు - కఠినములైనవిగా
నున్న - బహుళకాంక్షాసాధ్యములుగానున్నవి - -
సంస్కృతము పాండిత్యభాషయగుటచే - నవి - గొప్పరూపెంపుపాఠ
శాలముదలుగాగలస్థలములయందున్నట్టిసంపదలిదివచ్చుచున్న
వ - ఈభాషను బాలురకు సులభముగా దెలియుటకు -
సుబంతశబ్దములు - సమాసములు - తిజంతపదములు - ప్రత్య
నుదెలివిగా దెలుపగలపద్ధతులపోకడా - కృదంతతద్ధితాం
తాదిసుబంతశేషములును - పదవ్యవస్థాదితిజంతశేషములును
ఇవిమొదలుగాగలపాణినీయవ్యాకరణమందు గలసకల
విషయములసంక్షేపప్రకారముగా జేసి - దేశభాషావివ
రించి - శబ్దతత్త్వవివేకమను - ఈగ్రంథము నేర్పరచబడియున్నది - -
ఇది బాలురకుపయోగముగు బడుటయు నింతకాలంగునైన -
ప్రాచీనములైనకావ్యనాటకాద్యనేకలక్ష్యప్రబంధములను నన్ను -

ా

ఛందోలంకారాద్యనేకలక్షణప్రబంధములనున్న - విచరించి - యుప
యోగింపంచరుత్నము తెలియుటన్నిరము - కాలాంగునసకల్పిప
రయోగములుగాంచేయునీప్రయోగ్నములు - వృద్ధిచేరుంటివలనవి
ద్యార్థివృద్ధియుండాసక్తిగలవారికిత్వులు సవరియువ్యాంతులగుదురి
నినమ్ముచున్నాను -

శ్రీరస్తు

విషయసూచి -	పుటసంఖ్య
ఉదకస్య ఉదాదేశము - సమానస్య సభావము - కోః కదాదేశము -	- ౨౨౦
ముగాగమము - సుట్ -	- ౨౨౧
విభక్తి -	- ౨౨౨
స్త్రీప్రత్యయములు -	- ౨౩౩
ఇతి సుబంతః -	
క్రియాప్రకరణము -	- ౨౩౨
తిఙంతవిభాగము -	- ౨౫౬
పదవ్యవస్థ -	- ౨౫౬
ఇట్ప్రకరణము -	- ౨౬౮
కిత్ఙిత్సంజ్ఞ -	- ౨౭౦
ధాతుగుణవృద్ధి -	- ౨౭౨
ధాత్వంశద్విత్వము -	- ౨౭౮
సంప్రసారణాది -	- ౨౭౫
ఆకారాదేశము - అమాగమాది -	- ౨౭౬

…విషయసూచి -	పుటసంఖ్య -
…లోపము - …నునాసికలోపము -	- ౨౭౭
…ఇమాగమము - …కారయకారలోపము - …తుదీర్ఘము - …ఉదాద్యాదేశము -	- ౨౭౮
…శబ్దయజాదేశాది - …కారాదేశము -	- ౨౭౯
…పధాహ్రస్వాది - …కేలోపాది -	- ౨౮౦
…హ్యాదేశము -	- ౨౮౧
…మాగమాది -	- ౨౮౨
…నాదులకు తకారాద్యాదేశము - …పధావృద్ధినిషేధము - …స్యాందాదీరహాది - …తాద్యాదేశము -	- ౨౮౩
…పధిహ్రస్వాది - …డాగమము - …చాదీనాం కాద్యాదేశము -	- ౨౮౫
అభ్యాసగుణాది - ఓకారఅకారలోపాది -	- ౨౮౬

శ్రీరస్తు -

అష్టాధ్యాయీసంగ్రహం

శ్రీ భాష్యకృత్ శ్రీనివాసాచార్యః -

బాలబోధనార్థం - శబ్దతత్త్వవివేకార్థం ప్రవృత్తధర్మబోధార్థే - వర్ణవిభాగ

ప్రకరణారంభః

సంస్కృతభాషయందు నేబది వర్ణంబులు - అవి అచ్చులు హల్లులని ద్వివిధములు -

అ, ఆ, ఇ, ఈ, ఉ, ఊ, ఋ, ౠ, ఌ, ౡ, ఏ, ఐ, ఓ, ఔ, అని

అచ్చులు పదునారు -

వానిలో -

అ, ఇ, ఉ, ఋ, ఌ, ఈ యైదును హ్రస్వములు - ఇవి యొక మాత్ర గలవి - ఆ, ఈ, ఊ, ౠ, ఏ, ఐ, ఓ, ఔ - ఈ యెనిమిది దీర్ఘములు - ఇవి ద్విమాత్రలుగలవి - దూరమునుండి పిలుచుటయందు గల స్థానములయందు నీ యచ్చులు పదములందు ప్లుతములగును - అప్పుడవి మూడు మాత్రలుగలవియగును - (ం) సున్న గుఱుతు గలది యనుస్వారము, (ః) ఈ గుఱుతు గలది విసర్గము, ~క, ~ఖ, అను నాకృతులయందు - కకార, ఖకారములందు వర్ణము విసర్గ సదృశము గావచ్చు వర్ణము, జిహ్వామూలీయము, ~ప, ~ఫ, అను నాకృతులయందు - పకార, ఫకారములందు వర్ణము విసర్గ సదృశము గావచ్చు వర్ణము - ఉపధ్మానీయము - ఈ నాలుగు వర్ణములు నచ్చులతో చేరినవి, - - - -

హల్లులు - కవర్గము, చవర్గము, టవర్గము, తవర్గము - పవర్గము -
అంతస్థములు - ఊష్మములని - సప్తవిధములు - - -
కఖగఘఙ, కవర్గము, చఛజఝఞ - చవర్గము, టఠడఢణ -
టవర్గము, తథదధన - తవర్గము - పఫబభమ - పవర్గము -
యరలవ - అంతస్థములు - శషసహ - ఊష్మములు - -
ఈలాగున హల్లువర్ణకములు ఏర్పడినవి - ఈ [illegible]
[illegible] - అ, ఆ, మొదలుగాగల యచ్చులు ప్రవేశింప [illegible]
ఒకే యొక్క యుచ్చరింపబడుచున్నవి - క్క, క్న, క్వి, క్రో, ప్లో [illegible]
ఈహల్లువర్ణములు చేరినప్పుడు. వాటినే సంయుక్తాక్షరము [illegible]
లని చెప్పబడుచున్నవి - పైరెండు విధవర్ణములకు ఉత్పత్తిస్థానము [illegible]
యందు, అ, ఆ, క, ఖ, గ, ఘ, ఙ, హ, విసర్గము - ఈ యెనిమి [illegible]
కంఠ్యములు - ఇ, ఈ, చ, ఛ, జ, ఝ, ఞ, య, శ, ఈ తొమ్మి [illegible]
తాలవ్యములు - ఉ, ఊ, ప, ఫ, బ, భ, మ, ఉపధ్మానీయము [illegible]
యీనవిందియు ఓష్ఠ్యములు - ఋ, ౠ, ట, ఠ, డ [illegible]
రష - ఈ తొమ్మిదియు మూర్ధన్యములు, ఌ, త, థ, ద [illegible]
ఈయెనిమిదియు దంత్యములు - ఏ, ఐ, ఈ రెండు కంఠతాలవ్య [illegible]
ఓ, ఔ, ఈ రెండును కంఠోష్ఠ్యములు - వ, ఇది దంతోష్ఠ్యము - [illegible]
ముఖమునకు జిహ్వామూలము - అనుస్వారము నాసిక [illegible]
ఙ, ఞ, ణ, న, మ, ఈ యైదింటికి ముందు చెప్పిన స్థానములతో నాసి [illegible]
కయు స్థానముగును - - - -

నాసికయుం దుగలుగు వర్ణములను నాసికములని చెప్పబడును -
య, వ, ల, ఇవియును సంకొన్నిచోటుల ననునాసికములగును - -

పదవిభాగప్రకరణము -

పైన చెప్పిన వర్ణములు తనిగానైనను, కటితోనొకటి చేరియైనను, కొంత
వస్తువును దెలుపునట్టిధ్వని, సార్థకపదమనబడును - -
పదమునునది, ప్రాతిపదికము, ధాతువు, అవ్యయము అని మూ
డువిధములుగానుండును - వాటిలో, ప్రాతిపదికమనునది -
నామము, కృదంతము - తద్ధితాంతము - సమాసము అని నాలువిధములు.
ఈ నాలువిధములు ప్రాతిపదికములకున్ను - సు, ఔ, జస్, అమ్, ఔట్,
శస్, టా, భ్యాం, భిస్, ఙే, భ్యాం, భ్యస్, ఙసి, భ్యాం, భ్యస్, ఙస్, ఓస్, ఆమ్,
ఙి, ఓస్, సుప్, అని యిరువదియొక్క ప్రత్యయములు అంతమునవచ్చు
[illegible] సుబంతములని చెప్పబడును - ప్రకృతి ప్రత్యయ విభాగము
లుదప సంకేతమాత్రముచేతనే, యర్థమును దెలుపు పదములు -
నా[illegible]ములు - - (ఉదా) దిత్థః, డవిత్థః, ఇత్యాది - - -
ధాతువు [illegible] ప్రవిభాగ, దపవచ్చు ప్రత్యయములలో, తిఙ్, ప్రత్యయములు తక్క
[illegible] ప్రత్యయములు - కృత్ప్రత్యయములనబడును - ఆ, కృత్ప్ర
[illegible] యములు అంతమందు గలది - కృదంతములు - (ఉ - దా) కర్తా,
కర్తవ్యః, భావ్యః - రామః - ఇత్యాది - ప్రా
తిపదికములపైన వచ్చు. అనేకవిధములైన ప్రత్యయములు,
తద్ధితప్రత్యయములు - వాటిని అంతమందుగల పదములు. తద్ధి
తాంతములు - (ఉ - దా) ఔపగవః, ఆశ్వపతః, దాశరథిః, గార్గ్యః,
భార్గవః - ఇత్యాది - - - -

రెండు లేక - బహుపదములు చేరి, యొకపదమయి, యర్థమును తెలుపు
పదములు - సమాసములు - (ఉ - కి) నీలోత్పలం, రాజపురుషః,
పీతాంబరః, రామలక్ష్మణౌ భరతశత్రుఘ్నౌ - ఇత్యాది -
ఈనాలుగు విధములగు సంబంతములున్న యంతములు హలంతములని
రెండువిధములగును - అజంతములు, అచ్చులంతమునగలవి -
హలంతములు హల్లులంతమునగలవి, ఈరెండువిధములలో
శబ్దాంతవర్ణము గాని - యా శబ్దము నీయంతమని తెలియజేయవలసినది -
ఉదాహరణం - రామశబ్దః అకారాంతః -
క్రమముగా - హరిశబ్దః ఇకారాంతః - పితృశబ్దః ఋకారాంతః -
వాచ్ శబ్దః - చకారాంతః - స్రజ్ శబ్దః - జకారాంతః - తద్ శబ్దః - దకా
రాంతః -

పైగా చెప్పిన అజంతహలంతశబ్దములకు, సాధారణముగా, పుంలింగం,
స్త్రీలింగం, నపుంసకలింగమని మూడులింగములును - ప్రథమా, ద్వితీయా,
తృతీయా, చతుర్థీ, పంచమీ, షష్ఠీ సప్తమీ, యని యేడు విభక్తులు [illegible]
ఒక్కొకవిభక్తికి, ఏకవచన, ద్వివచన, బహువచనములని మూడువచ[illegible]
లుగలవు - కొన్ని శబ్దములు ఒక్కలింగము గలదిగానున్న - కొ[illegible]
లు రెండులింగములు గలదిగానున్న, కొన్ని శబ్దములు మూడులింగ[illegible]
గలదిగానుండును - అటులనే కొన్నిశబ్దములు నిత్యైకవచన[illegible]
గానున్న - కొన్నిశబ్దములు నిత్యద్వివచనములుగానున్న - కొన్ని శ[illegible]
ములు నిత్యబహువచనములుగానున్నవచ్చును - సాధారణము
గా పురుషవాచకశబ్దములు పుంలింగములు - స్త్రీవాచకశబ్దములు

స్త్రీలింగములు - ఇతరవాచకశబ్దములు నపుంసకములు - ఇది సాధా
రణవిధి - ఈవిధి మారిరాగల శబ్దముల యొక్క లింగముల నమరాది
కోశములచే తెలిసి ఈ పుస్తకమునందు కడపటగల లింగానుశాసన
ముచే తెలుసుకొన్నదెలుసుకొనవచ్చును -
ఒక ప్రాతిపదికము - ముఖ్యయొక్క ప్రాతిపదికములతోనే - ధాతు
ప్రత్యయములు సంబంధించునప్పుడు - ఆ ప్రాతిపదికాంతమునందవచ్చు
ప్రత్యయములు - విభక్తులని చెప్పబడును -
రామః - రాముడు యనువాడు - ఈలాగున వచ్చినది (ప్ర)
రామం - రాముని - ఈలాగున రాగలది - (ద్వి) రామేణ - రాముని
చేత - రామునిచేత - ఈలాగు గలది - (తృ) రామాయ
రామునికొరకు - రామునకై - ఈలాగునగలది - (చ) రామాత్ -
రామునివలన - రామునిపట్టి - ఈలాగున - (పం)
రామస్య - రామునకు - రాముని యొక్క - ఈలాగున - (ష)
రామే - రామునియందు - ఈలాగునరాగలది - (స)
హే రామ - ఓయి రాముడా - ఈలాగునరాగలది - (సంబోధనము)
ఒకవస్తువునుదెలుపునది (ఏకవచనము) రెండువస్తువులదెలు
పునది - (ద్వివచనము) రెంటికి యెక్కువగాందెలుపునది - (బహువచనము)
అజంతహలంతములు దలగునెక్కువయంతములయందును - విభక్తి
ప్రత్యయములు - తరుచుగా మారకవచ్చును - అవ్యయశబ్దములు - సాధా
రణశబ్దములనియు - విభక్తివచనములు మారివచ్చుశబ్దములు - వి
శేషశబ్దములనియు - సర్వాదిగణపఠితముల యర్థము చూడవలెను
ఇటువంటి రెండు శబ్దములు - సర్వనామశబ్దములనియు గలది -

ఇది మొదలుగాఁగల విశేషములు - ఈదిగువఁగల శబ్దపట్టములవలన విశదమగుచుండఁగలది -

సంధి ప్రకరణము -

ఒకపదము తోమరియొక పదము చేరునపుడు - మొదటి పదముయొక్క అంత్యాక్షరమున్ను - రెండవపదముయొక్క ఆద్యక్షరమున్ను - మరియొక యక్షరముగాఁ దిరుగునది సంధియనఁబడును - పదమధ్యములందున్నగాని వర్ణములువేరువర్ణములుగా మారఁగలదు - అదియును సంధియనిచెప్పఁబడును - సంధి - అచ్సంధియనియును - హల్సంధియనియును రెండువిధములు - అచ్చు - అచ్చుతోఁ పైనఁజెప్పిన ప్రకారము చేరునపుడు - అచ్సంధియనియును - హల్ - హల్లుతోనైనా అచ్చుతోనైనా చేరునపుడు - హల్సంధియనియును - చెప్పఁబడును - ఈసంధులయొక్క వివరణ - ఈదిగువ విశదముగాఁ జూపఁబడుచున్నది -

అచ్చుసంధి -

అకారమున్నుపూర్వపదమొక్క అకారము వచ్చినపుడు - ఆకారమగును -

(ఉ-౦) రామ - అర్చనం - రామార్చనం -

అ॥ ఆ॥ ఆ, రామ॥ ఆగమనం = రామాగమనం -

అ॥ ఇ॥ ఏ, దేవ॥ ఇంద్రః = దేవేంద్రః -

అ॥ ఈ॥ ఏ, } దేవ॥ ఈశః = దేవేశః -
ఐ, } స్వ॥ ఈరం = స్వైరం -

అ॥ ఉ॥ ఓ, శీత॥ ఉదకం = శీతోదకం -

అ॥ ఊ॥ ఓ, } వర॥ ఊరుః = వరోరుః -
ఔ, } ప్ర॥ ఊఢః = ప్రౌఢః -

అ॥ ఋ॥ అర్, } కృష్ణ॥ ఋద్ధిః = కృష్ణర్ద్ధిః -
ఆర్, } ప్ర॥ ఋచ్ఛతి = ప్రార్ఛతి -

అ॥ ౠ॥ అర్, దీర్ఘ॥ ౠకారః = దీర్ఘర్కారః -

అ॥ ఌ॥ అల్, ప్ర॥ ఌకారః = ప్రల్కారః -

అ॥ ఏ॥ ఐ, } కృష్ణ॥ ఏకత్వం = కృష్ణైకత్వం -
ఐ, } ప్ర॥ ఏజతే = ప్రైజతే -

అ॥ ఐ॥ ఐ, కృష్ణ॥ ఐక్యం = కృష్ణైక్యం -

అ॥ ఓ॥ ఔ, } బల॥ ఓఘః = బలౌఘః -
ఔ, } ప్ర॥ ఓషతి = ప్రౌషతి -

అ॥ ఔ॥ ఔ, కృష్ణ॥ ఔత్సుక్యం = కృష్ణౌత్సుక్యం -

ఆ॥ అ॥ ఆ, రమా॥ అర్చనం = రమార్చనం -

ఆ॥ ఆ॥ ఆ, రామా॥ ఆకృతిః = రామాకృతిః -

ఆ॥ ఇ॥ ఏ, ధరా॥ ఇంద్రః = ధరేంద్రః -

ఆ॥ ఈ॥ ఏ, రమా॥ ఈశః = రమేశః -

ఆ॥ ఉ॥ ఓ, గంగా॥ ఉదకం = గంగోదకం -

ఆ॥ ఊ॥ ఓ, ధరా॥ ఊఢః = ధరోఢః -

ఆ॥ ఋ॥ అర్, రమా॥ ఋద్ధిః = రమర్ద్ధిః -

ఆ॥ ౠ॥ అర్, రమా॥ ౠకారః - రమర్కారః -

ఆ॥ ఌ॥ అల్, క్లుప్త॥ ఌకారః = క్లుప్తల్కారః -

ఆ॥ ఏ॥ ఐ, గంగా॥ ఏకత్వం = గంగైకత్వం -

ఆ॥ ఐ॥ ఐ, గంగా॥ ఐక్యం = గంగైక్యం -

ఆ॥ ఓ॥ ఔ, గంగా॥ ఓఘః = గంగౌఘః -

ఆ॥ ఔ॥ ఔ, శిఖా॥ ఔన్నత్యం = శిఖౌన్నత్యం -

ఇ॥ అ॥ య, హరి॥ అనుభవః = హర్యనుభవః -
ఇ॥ ఆ॥ యా, హరి॥ ఆగమనం = హర్యాగమనం -
ఇ॥ ఇ॥ ఈ, కవి॥ ఇంద్రః = కవీంద్రః -
ఇ॥ ఈ॥ ఈ, కవి॥ ఈశః = కవీశః -
ఇ॥ ఉ॥ యు, హరి॥ ఉత్సవః = హర్యుత్సవః -
ఇ॥ ఊ॥ యూ, హరి॥ ఊహః = హర్యూహః -
ఇ॥ ఋ॥ యృ, హరి॥ ఋషభః = హర్యృషభః -
ఇ॥ ౠ॥ యౄ, హరి॥ ౠకారః = హర్యౄకారః - హర్యౄకారః -
ఇ॥ ఌ॥ య్ఌ, హరి॥ ఌకారః = హర్య్ఌకారః
ఇ॥ ఏ॥ యే, హరి॥ ఏషణం = హర్యేషణం -
ఇ॥ ఐ॥ యై, హరి॥ ఐశ్వర్యం = హర్యైశ్వర్యం -
ఇ॥ ఓ॥ యో, హరి॥ ఓఘః = హర్యోఘః -
ఇ॥ ఔ॥ యౌ, హరి॥ ఔన్నత్యం = హర్యౌన్నత్యం -

ఈ॥ అ॥ య, గౌరీ॥ అర్పణం = గౌర్యర్పణం -
ఈ॥ ఆ॥ యా, గౌరీ॥ ఆగమః = గౌర్యాగమః -
ఈ॥ ఇ॥ ఈ, నదీ॥ ఇనః = నదీనః -
ఈ॥ ఈ॥ ఈ, నదీ॥ ఈశః = నదీశః -
ఈ॥ ఉ॥ యు, గౌరీ॥ ఉత్సవః = గౌర్యుత్సవః -
ఈ॥ ఊ॥ యూ, గౌరీ॥ ఊహః = గౌర్యూహః -
ఈ॥ ఋ॥ యృ నదీ॥ ఋషభః = నద్యృషభః -
ఈ॥ ౠ॥ యౄ, నదీ॥ ౠకారః = నద్యౄకారః -
ఈ॥ ఌ॥ య్ఌ, వాణీ॥ ఌకారః = వాణ్య్ఌకారః -
ఈ॥ ఏ॥ యే, నదీ॥ ఏధితః = నద్యేధితః -
ఈ॥ ఐ॥ యై, నదీ॥ ఐక్యం = నద్యైక్యం -
ఈ॥ ఓ॥ యో, నదీ॥ ఓఘః = నద్యోఘః -
ఈ॥ ఔ॥ యౌ, వాణీ॥ ఔన్నత్యం = వాణ్యౌన్నత్యం -

ద్వివచనాంతమైన ఈకారమునకును - అదశ్శబ్దమకారము యొక్క ఈకారమునకున్ను పరమైయుండు అచ్చుతో సంధి రాదు

(ఉ-ం) హరీ॥ ఏతౌ = అమీ॥ ఈశాః =

ఉ॥ అ॥ వ, గురు॥ అర్పణం = గుర్వర్పణం -
ఉ॥ ఆ॥ వా, గురు॥ ఆగమః = గుర్వాగమః -
ఉ॥ ఇ॥ వి, గురు॥ ఇషః = గుర్విషః -
ఉ॥ ఈ॥ వీ, గురు॥ ఈహా = గుర్వీహా -
ఉ॥ ఉ॥ ఊ, గురు॥ ఉక్తః = గురూక్తః -
ఉ॥ ఊ॥ ఊ, గురు॥ ఊహః = గురూహః -
ఉ॥ ఋ॥ వృ, గురు॥ ఋషభః = గుర్వృషభః -
ఉ॥ ౠ॥ వౄ, గురు॥ ౠకారః = గుర్వౄకారః -
ఉ॥ ఌ॥ వ్ఌ, గురు॥ ఌకారః = గుర్వ్ఌకారః -
ఉ॥ ఏ॥ వే, గురు॥ ఏషణం = గుర్వేషణం -
ఉ॥ ఐ॥ వై, గురు॥ ఐశ్వర్యం = గుర్వైశ్వర్యం -
ఉ॥ ఓ॥ వో, గురు॥ ఓఘః = గుర్వోఘః -
ఉ॥ ఔ॥ వౌ, గురు॥ ఔన్నత్యం = గుర్వౌన్నత్యం

ఊ॥ అ॥ వ, వధూ॥ అంబునం = వధ్వంబునం -
ఊ॥ ఆ॥ వా, వధూ॥ ఆగమః = వధ్వాగమః -
ఊ॥ ఇ॥ వి, వధూ॥ ఇచ్ఛా = వధ్విచ్ఛా -
ఊ॥ ఈ॥ వీ, వధూ॥ ఈహా = వధ్వీహా -
ఊ॥ ఉ॥ ఊ, వధూ॥ ఉక్తః = వధూక్తః -
ఊ॥ ఊ॥ ఊ, స్వభూ॥ ఊహః = స్వభూహః -

ఊ॥ ఋ॥ వ్ఋ, వధూ॥ ఋషభః = వధ్వృషభః -
ఊ॥ ౠ॥ వ్ౠ, వధూ॥ ౠకారః = వధ్వౄకారః -
ఊ॥ ఌ॥ వ్ల, వధూ॥ ఌకారః = వధ్వ్లకారః -
ఊ॥ ఏ॥ వే, వధూ॥ ఏషణా = వధ్వేషణా -
ఊ॥ ఐ॥ వై, వధూ॥ ఐశ్వర్యం = వధ్వైశ్వర్యం -
ఊ॥ ఓ॥ వో, భూ॥ ఓషధిః = భ్వోషధిః -
ఊ॥ ఔ॥ వౌ, భూ॥ ఔన్నత్యం = భ్వౌన్నత్యం -
ద్వివచనాంతమైన ఊకారమునకు - మఱి యే అచ్చుతో సంధిరాదు (ఉ - ౧౦) గురూ ఏతౌ -

---

ఋ॥ అ॥ ర, హోతృ॥ అంచనం = హోత్రంచనం -
ఋ॥ ఆ॥ రా, హోతృ॥ ఆగమః = హోత్రాగమః -
ఋ॥ ఇ॥ రి, హోతృ॥ ఇంద్రః = హోత్రింద్రః -
ఋ॥ ఈ॥ రీ, హోతృ॥ ఈశః = హోత్రీశః -
ఋ॥ ఉ॥ రు, హోతృ॥ ఉజ్జ్వలః = హోత్రుజ్జ్వలః
ఋ॥ ఊ॥ రూ, హోతృ॥ ఊహః = హోత్రూహః -
ఋ॥ ఋ॥ ౠ, హోతృ॥ ఋద్ధిః = హోతౄద్ధిః - హోతృద్ధిః -
ఋ॥ ౠ॥ ౠ, హోతృ॥ ౠకారః = హోతౄకారః -
ఋ॥ ఌ॥ ౡ / ౠ } హోతృ॥ ఌకారః = హోతౄకారః - హోతౄకారః }
ఋ॥ ఏ॥ రే, మాతృ॥ ఏధితః = మాత్రేధితః -
ఋ॥ ఐ॥ రై, పితృ॥ ఐశ్వర్యం = పిత్రైశ్వర్యం -
ఋ॥ ఓ॥ రో, హోతృ॥ ఓఘః = హోత్రోఘః -
ఋ॥ ఔ॥ రౌ, పితృ॥ ఔన్నత్యం = పిత్రౌన్నత్యం -

ఋకారమునకు నవర్ణే - ఋకారమునకును - లఘువుగా సంధి వచ్చినను గాన - దీనికధిక ప్రయోగములు లేదు గనుక - ఇచట - ఋకారసంధి ప్రాయశః లేదు -

---

ఌ॥ అ॥ ల, శక్లృ॥ అర్థ = శక్లర్థ - ఈలాగుననే - అకారము మొదలుగాఁ గల యచ్చులు పరమగునప్పుడు - లాం - లి - లీ - మొదలుగాఁ గలవియై వచ్చును - అయితే - ఋ ఌకారమునకు - ఋ - ౠ - ఌ - ఇవి పరమగునప్పుడు - సంధిలో - ఋకారము వచ్చును - హోతృ॥ ఋకారః - ౠకారః - ఌకారః = హోతౄకారః - ఌకారమునకు - ఌకారము పరమగునప్పుడు - హ్రస్వమున ఌ వచ్చును - శక్లృ॥ ఌకారః = శక్లౄకారః - అ - ఆ - ఇ - ఈ - ఉ - ఊ - ఋ - ౠ - ఌ - ఏట్లకు - (ఋ) పరమగునప్పుడాకారప్రశ్లేషమున సంధిరాదు - (ఉ - ౧) సప్తఋషయః - ఇత్యాది -

---

పదాంతమైతే - ఏ॥ అ॥ ఏ, హరే॥ అవ = హరేవ -
పదాంతమైతే - (అయ) హరె॥ అః హరయః -
ఏ॥ ఆ॥ అ ఆ, హరే॥ ఆయుష్మాన్ హర ఆయుష్మాన్ -
ఏ॥ ఇ॥ అ ఇ, హరే॥ ఇహ హర ఇహ -
ఏ॥ ఈ॥ అ ఈ, హరే॥ ఈశ్వర, హర ఈశ్వర -
ఏ॥ ఉ॥ అ ఉ, గురో॥ ఉత్సుకః, గుర ఉత్సుకః -
ఏ॥ ఊ॥ అ ఊ, హరే॥ ఊర్ధః, హర ఊర్ధః -
ఏ॥ ఋ॥ అ ఋ, హరే॥ ఋషభః, హర ఋషభః -
ఏ॥ ౠ॥ అ ౠ, హరే॥ ౠకారః, హర ౠకారః -

ఎ॥ ఔ॥ అఔ, హరౌ॥ ఔ...
ఎ॥ ఏ॥ అఏ, హరే॥ ఏహి, హరయేహి...
ఎ॥ ఐ॥ అఐ, హరే॥ ఐశ్వర్యం, హరయైశ్వర్యం...
ఎ॥ ఓ॥ అఓ, హరే॥ ఓఘః, హరయోఘః -
ఎ॥ ఔ॥ అఔ, హరే॥ ఔన్నత్యం, హరయౌన్నత్యం -
(ఏ) కు - ఆ, ఆ, ఇ, ఈ, ఉ, ఊ, ఋ, ౠ, ఌ, ఏ, ఐ, ఓ, ఔ,
ఇవి పరములగునప్పుడాదేశము వచ్చును. అయా, అయి, అయీ,
అయు, అయూ, అయృ, అయౄ, అయ్లు, అయె, అయై,
అయో, అయౌ, అని యుసంధి వచ్చును — — —
(ఉ-౦) హరయాంయాంవిం, హరయీవం, ఇత్యాది — —
ఏకారము ద్వివచనాంతము గునప్పుడు సంధిరాదు - (ఉ-౦) గంగే అముం.
పచేతే ఇమౌ - — — — —

ఐకారమునకు - అ, ఆ, ఇ, ఈ, ఉ, ఊ, ఋ, ౠ, ఌ, ఏ, ఐ, ఓ, ఔ,
ఇవి పరములగునప్పుడు - ఆఅ, ఆయ, ఆఆ, ఆయా, ఆఇ, ఆయి,
ఆఈ, ఆయీ, మొదలుగాఁగల రెండేసి రూపములు సంధియందు వచ్చును -
(ఉ-౦) శ్రియై॥ ఆశా, శ్రియా ఆశా, శ్రియాయాశా, శ్రియై॥
ఆసక్తిః, శ్రియా ఆసక్తిః, శ్రియాయాసక్తిః, ఇత్యాది -

పదాంతమైన ఓకారమునకు - అకారము పరమైతే - ఓకా
రము వచ్చును - (ఉ-౦) గురో॥ అత్ర = గురోఽత్ర - గో॥ అగ్రం =
గోఽగ్రం - అపదాంతమున - విసర్గ - అవ అయి వచ్చును — -
గురో॥ అః, గురవః - (ఓ) ఆ, ఇ, ఈ, ఉ, ఊ, ఋ, ౠ,
ఌ, ఏ, ఐ, ఓ, ఔ, ఇవి పరములయితే - అవా, అఆ, అవి,

అఇ, అవీ, అఈ, అవు, అఉ, అవూ, అఊ, అవృ, అఋ,
అవౄ, అౠ, అవ్లు, అఌ, అవే, అఏ, అవై, అఐ, అవో,
అఓ, అవౌ, అఔ, యని రెండేసి రూపములు వచ్చును -
(ఉ-౦) గురో॥ ఆయాంతి, గురవాయాంతి - గురఆయాంతి -
గురో॥ ఇహం, గురవిహం - గురఇహం - గురో॥ ఈప్సితే -
గురవీప్సితే - గురఈప్సితే - ఇత్యాది — — —
(గో) ఓకారమునకు - ఆ, ఇ, మొదలగునచ్చులు పరములగు
నప్పుడట్ల - అవా, అవె, మొదలుగాఁగలవి వచ్చును - — —
(ఉ-౦) గో॥ అగ్రం, గవాగ్రం - గో॥ ఇంద్రః, గవేంద్రః - ఇత్యాది -
ఒకపక్షమున (గో) యొక్క ఓకారమునకు - అ, పరమైతే - సంధి
రాదు - గో॥ అగ్రం, గో అగ్రం - ఇత్యాది - ఓకారాంతమైన
నిపాతమునకు - అచ్చులు పరములగునప్పుడు - సంధిరాదు — -
(ఉ-౦) అహో॥ అత్ర, అహో అత్ర, ఉతాహో॥ అయం,
అజ్ఞో అత్ర - సో ఇంద్ర - సంబుద్ధి నిమిత్తమైన (ఓ) కు, (ఇతి)
పరము గునప్పుడొకపక్షమున సంధిరాదు - విష్ణో ఇతి, విష్ణవితి -
విష్ణ ఇతి - — — — —

(ఔకు) అ, మొదలుగాఁగలయచ్చులు పరములగునప్పుడు - ఆవ,
ఆఅ, ఆవా, ఆఆ, ఆవి, ఆఇ, మొదలయిన రెండేసి రూపములు వచ్చును -
(ఉ-౦) గురౌ॥ అత్ర, గురావత్ర, గురాఅత్ర, గురౌ॥ ఆగతే, గురా
వాగతే, గురాఆగతే, గురౌ॥ ఇహ, గురావిహ, గురాఇహ, ఇత్యాది -

అకారము మొదలుగాఁగల యచ్చులకు ప్లుతము వచ్చినప్పుడచ్చులతో సంధి
రానేరదు - కృష్ణ(3) ఏహి, ఇంద్ర(3) ఆగచ్ఛ, (ఆజ్) ఏనా, ఏతా
చ్చు రూపముగు నిపాతమునకు - అచ్చులతో సంధి రాదు - అ అపేహి -
ఇ ఇంద్రః - ఉ ఉమేశః - ఇత్యాది - ఆజ్ కు - అచ్చులతో సంధి వచ్చును -
ఆ ఉష్ణం, ఓష్ణం - ఇత్యాది - - - - - -

ఇతి అచ్ సంధిః -

హల్సంధిః -

క్, ఖ్, గ్, ఘ్, చ్, ఛ్, జ్, ఝ్, శ్, హ్, ఈ పది వర్ణములు ఎన్నికపదమున
కంత్యాక్షరముగునప్పుడు (క్) అయినను (గ్) అయినను తిరుగ
బడును - (ఉ-ం) వక్, వగ్, లిక్, లిగ్, వాక్, వాగ్, స్రుక్, స్రుగ్,
ధుక్, ధుగ్, ఇత్యాది - ఈ క్ గ్ - లంటికి అచ్చులును, గ్, ఘ్, జ్,
ఝ్, డ్, ఢ్, ద్, ధ్, బ్, భ్, య్, ర్, ల్, వ్, హ్, ఈ హల్లులును పరమై
తే, గకారము వచ్చును - (ఉ-ం) వాక్ వాగ్ అస్య = వాగస్య,
వాగర్ధః, వాగ్ఘసః, వాగ్జయః, వాగ్ఝరీ, వాగ్డామరః, వాగ్ఢ
క్కా, వాగ్దానం, వాగ్ధనం, వాగ్బలం, వాగ్భరః, వాగ్యమః, వాగ్రసః,
వాగ్లాహః, వాగ్వశః, వాగ్ఘరః, ఈలాగుననె - స్రుక్, దృక్, ధ్వనిక్,
ఇవి మొదలుగాఁగలదానిని యుంచును - సంధి యూహింపవలెను -
ఙ్, ఞ్, ణ్, న్, మ్, ఇవి పరములగునప్పుడు (గ్) అయినను (ఙ్)
అయినను వచ్చును - (ఉ-ం) వాగ్ఞకారః - వాఙ్ఞకారః - వాగ్నా
ధుర్యం - వాఙ్నాధుర్యం - ఇచట - ప్రత్యయము యొక్క మకారము
పరమయినట్లయితె - ఙకారమే వచ్చును - వాఙ్మయం - క్, ఖ్, చ్,
ఛ్, ట్, ఠ్, త్, థ్, ప్, ఫ్, శ్, ష్, స్, ఇవి పరములైతె - కకారమే వచ్చును,

(ఉ-ం) వాక్కలహః - వాక్ఖనిః - వాక్చయః, వాక్ఛాయా - వాక్టంకః -
వాక్ఠకారః - వాక్తవ, వాక్థకారః - వాక్పతిః - వాక్ఫణితి, వాక్శతం -
వాక్షట్కం - వాక్సారః - ఇత్యాది (ఙ్ సంధిః) ప్రాప్తముకంటెం బర
ముగు ఙకారమునకు శ్ పరమైతె ద్విత్వము వచ్చును - ప్రత్యఙ్ఙాత్మా -
ఙకారమునకు షకారము పరమైతె - మధ్యకు ఒక ఖ్ వచ్చును -
ప్రాఙ్ఖ్షష్ఠః - ప్రాఙ్షష్ఠః - ప్రాప్తము - ఆజ్, మాజ్, అపదాంత దీర్ఘ
ము - వీట్లకు పరమైన ఛకారమునకు ముందుగానధిక చకారము వ
చ్చును - (ఉ-ం) శివచ్ఛాయా - ఆచ్ఛిద్యతే - మాచ్ఛిదత్ - చేచ్ఛిద్య
తె - పదాంత దీర్ఘముకంటెం బరమైన ఛకారమునకు వికల్పముగ
చకారము వచ్చును - (ఉ-ం) లక్ష్మీచ్ఛాయా - లక్ష్మీఛాయా -

ట్ వే సంధిః -

ట్, ఠ్, డ్, ఢ్, శ్, ష్, హ్, వీట్లకు పదావసానమందు ట్ అయినా -
డ్ అయినా వచ్చును - వీటికి అచ్చులును - గ్, ఘ్, జ్, ఝ్, డ్, ఢ్, ద్, ధ్,
బ్, భ్, య్, ర్, ల్, వ్, హ్, ఈ హల్లులు పరమైతె - (డ్) వచ్చును —
(ఉ-ం) షడస్య, షడ్గుణః, షడ్జయః, ఇత్యాది - ఙ్, ఞ్, ణ్, న్,
మ్ ఇవి పరమైతె - డ్ - అయినా - ణ్ అయినా వచ్చును (ఉ-ం)
షడ్నిధిః - షణ్ణిధిః - షడ్ముఖః - షణ్ముఖః - ప్రత్యయము యొక్క మకా
రము పరమైతె - ణకారమే వచ్చును - (ఉ-ం) షణ్మయం - ఇత్యాది -
క్, ఖ్, మొదలుగాఁగల వర్ణములు పరమగునప్పుడు (ట్) మాత్రము
వచ్చును - (ఉ-ం) షట్ఫాలః - షట్కాంతిః - ఇత్యాది - ట్, కు - స్ పర
మైతె మధ్యయందు ఒక త వర్ణము వచ్చిన - త్ అయినా - ట్ అయినా వచ్చును -
(ఉ-ం) షట్సు - షట్త్సు - షట్ట్సు - అని సంధి వచ్చును - - - - -

ఙ సంధిః - హ్రస్వముకంటెం బరమైన - ఙకారము - అచ్చులు పరమైతే ద్విత్వ
ము వచ్చును - (ఉ-౦) సుగణ్ణీశః - ణకారము - ష పరమయితే మధ్య
టే అయినా - లేక - ఠే అయినా వచ్చును - (ఉ-౦) సుగణ్ట్షష్ఠః - సుగణ్ఠ్షష్ఠః - సుగణ్షష్ఠః - తే - దే - సంధి - త్, థ్, ద్, ధ్, వీటికి అవసానమున - తే - అయి
నా - లేక దే అయినా వచ్చును - వీటికి ~~[illegible]~~ అచ్చులు
ను - గ్, ఘ్, ద్, ధ్, బ్, భ్, య్, ర్, వ్, హ్, ఇవి యుంబరములైతే -
ద్, వచ్చును - (ఉ-౦) తదత్ర, తద్గణః, తద్ఘనం - ఇత్యాది - చ్, ఛ్,
శ్, ఇవి పరములయితే చకారమును - జ్ - ఝ్ పరములైతే జకార
మును వచ్చును - (ఉ-౦) తచ్చయః - తచ్ఛాయా - తచ్ఛ్రుతం - తజ్జయః -
తజ్ఝషః - ట్, ఠ్, పరమైతే - టకారమును - డ్ - ఢ్ పరమైతే డకార
మును వచ్చును - భవట్టీకా - తట్టీకా - తట్ఠకారః - తడ్డామరః -
తడ్ఢక్కా - ఙ్, ఞ్, ణ్, న్, మ్, ఇవి పరమైతే - దే అయినా - నే అయి
నా వచ్చును - తద్మనం - తన్మనం - తద్మనః - తన్మనః - ఇత్యాది -
ప్రత్యయమకారము పరమైతే - నకారమే వచ్చును - తన్మాత్రం -
క్, ఖ్, త్, థ్, ప్, ఫ్, ష్, స్, ఇవి పరమైతే - తే అనునది వచ్చును -
తత్కల్యాణం - తత్ఫణిః - ఇత్యాది - లే పరమైతే - లే వర్ణమే వచ్చును -
మరుల్లయః - తల్లయః - పదమధ్యమున - తే కు - టే అయినా -
షే అయినా - పూర్వముగాను న్నట్టయితే - టే వచ్చును - (ఉ-౦) -
ఈట్టే - ఈష్టే - - - - - - - -

న సంధి -

హ్రస్వము కంటెం బరమగు నకారమునకచ్చులు పరమైతే - ద్విత్వ
ము వచ్చును - (ఉ-౦) సన్నచ్యుతః - ఇత్యాది - - - -

న కు - చ్, ఛ్, పరములయితే - దానికి - శ వచ్చి - తత్పూర్వాచ్చుమీఁదను
స్వారమైనా వచ్చును - లేక - అనునాసికమైనను - -
(ఉ-౦) భవాంశ్చినోతి - ఇవలు - భవాంశ్చినోతి - భవాఁశ్చినోతి -
యున వచ్చును - భవాంశ్ఛినత్తి - భవాఁశ్ఛినత్తి - జ్, ఝ్, ఞ్, ఇవి ప
రమైతే - ఞ్ వచ్చును - భవాఞ్జయః - సఞ్ఝషః - సఞ్ఞకారః - -
ట్, ఠ్, ఇవి పరమైతే - షకారమును - పూర్వాచ్చుమీఁదను స్వార
మైనను - అనునాసికమైనను వచ్చును - శార్ఙ్గింష్టీకా -
శార్ఙ్గిఁష్టీకా - శార్ఙ్గింష్ఠకారః - శార్ఙ్గిఁష్ఠకారః - డ్, ఢ్ - ణ్ - ఇవి పర
మయితే - ణకారము వచ్చును (ఉ-౦) చక్రిణ్డామరః - చక్రి[illegible]కస -
చక్రిణ్ఢకారః - త్, థ్ - ఇవి పరమైతే - స - [illegible] - పూర్వాచ్చుమీఁ
దనను స్వారమైనను - అనుస్వారము వచ్చినచో యనునాసికమైనను వచ్చును -
(ఉ-౦) చక్రింస్త్రాయస్వ - చక్రిఁస్త్రాయస్వ - చక్రింస్థకారః - చక్రిఁ
స్థకారః - ల్ - పరమైతే - అనునాసికలకారము వచ్చును - -
[illegible] ఖలి - శ్ - పరమైతే - శే - కు - ఇక్ - ను - ఇక్ - విరాదపదమున
[illegible] ను వచ్చును - (ఉ-౦) సన్ఛంభుః - సఞ్ఛంభుః - స్, పర
మైతే - దానికి నిత్యము - త్, అయినా - థ్ అయినా వచ్చును - (ఉ-౦)
సన్త్సః - సన్థ్సః - నకారము - చేకు - పర[illegible] - అది - ఇక్ అగును -
(ఉ-౦) యాచ్ఞా - అపదాంతమున - కు, ర్, ల్, వ్, ఇక్, మ్, జే -
శ్, స్, ఇవి వినాంతదము హల్లులు పరమైతే - స్ - అనుస్వారము గును -
(ఉ-౦) యశాంసి - వపూంషి - ఈ యనుస్వారమునకు - కవర్గము
మొదలుగాఁగల అయిదు వర్గములు పరమైతే - ఆయా వర్గముయొక్క
క్రమంబ పంచమాక్షరము వచ్చును - (ఉ-౦) అఞ్చితః - అఞ్జితః - కుణ్ఠితః -

శాంన్తః - గుంఫితః - ఇత్యాదిః - ప్రాంక్ - పదాంతనకారమునకుం - పకా
రము పరమగుంటె - ఛత్వమును - ఋ వచ్చి - దానికి కాకపక్షమున విసర్గ
మును - మంజీరయి కపక్షమున ననుపద్మానియ్యమును వచ్చును - (ఉం)
ప్రాంనాప్పహి - ప్రాంః పాహి - ప్రాంగ్పాహి - కాంక్ - కాంక్ఱయును చకటమొద
టి - నకను - న ను - తత్పూర్వమౌకారములనకు - ప్రైగాననుస్వారమైనా వచ్చుక్ -
ఆయ్యావారిమె ఱయునునా నికములు గాన్రైనా నగును - (ఉ-౦) కాంస్కాంక్ -
కాం ఱహ్సాంక్ - (ఫ, ఫ్, సంధిః) ఫ, ఫ్, ఛ, ఛ్, వీటికి ఖదావసానమున -
ఫ అయినా ఛ అయినా వచ్చును - వీటికచ్చులునను - గ, ఘ, ఙ, ఝ,
ద, ఢ, [illegible] భ, యు, ర, ల, వ, హ, ఇవియును బరమైతే - ఛ వచ్చును -
(ఉ-౦) ఆఖశనం [illegible] ఆఖ్లమునం - ఇత్యాదిః - ఇక్, ఏం, జ్, శ్, న్, ఇవి
పరమైతె - ఛ అయినా - కం అయినా వచ్చును - (ఉ-౦) ఆచ్ఛాదుర్యం -
ఆవర్హాధుర్యం - ఇత్యాదిః - ప్రత్యయమకారము పరమయితె [illegible]
రమే వచ్చును - (ఉ-౦) ఆప్మయం - క మొదలుగాగల తక్కిన [illegible]
ప్పరములు పరమైనా - ఫ - అనునది వచ్చును - (ఉ-౦) ఆపా[illegible]
ఆప్పియః - ఇత్యాదిః - (కం సంధిః) పదాంతము నమకా[illegible]
కు - క మొదలు - మ - వరకు గలహల్లులు పరమైతె నొకపక్ష[illegible]
ననుస్వారము న్నొకపక్షమునను యాంవర్గ[illegible]ర్ణము వచ్చును -
(ఉ-౦) త్వంకరోషి - త్వఙ్కరోషి - త్వంచినోషి - త్వఞ్చినోషి - ఇత్యాదిః -
యం, వ, ల, ఇవి పరములయింతె నొకపక్షమున ననుస్వారము న్నొక
పక్షమున ననునాసికము యున - య, వ, ల లును వచ్చును - (ఉం)
సంయంతా - సయ్యంతా - సంవత్సరః - సవ్వత్సరః - యంలోకం -
యల్లోకం - రాట్ శబ్దము యొక్క శేషము పరమైతె - మకారమె వచ్చును -

(ఉ-౦) సమ్రాట్ - తక్కిన యోశేషము పరమైనను - అనుస్వారమైనా - మకా
రమైనా వచ్చును - (ఉ-౦) అయంరాజా - అయమ్రాజా - అయంరసః -
అయమ్రసః - ఇత్యాదిః - క, ఖ, ప, ఫ, ఇవి పరమైతె ననుస్వారమె వచ్చు
ను - (ఉ-౦) హరింకాయయం - హరింఖచప్పి - ఇత్యాదిః - మ, య, వ, ల,
న, [illegible] వీటిని బరములుగా గల - హ - అనునది పరమైతే - అనునాసికమై
న - మ - య, వ, ల, న, అయినను - అనుస్వారమైనా వచ్చును - (ఉ-౦)
కిమ్హ్మలయతి - కింహ్మలయతి - కియ్హ్యః - కింహ్యః - కివ్హ్వలయతి -
కింహ్వలయతి - కిల్హ్లాదయతి - కింహ్లాదయతి - కిన్హ్నుతె - కింహ్నుతె -
ఆ పదాంతమైన నకారమునకు - హం, యం, వ, ర, ల, ఇక్, కం, జ్, శ్, న్,
ఇవివినా - తక్కిన హల్లులు పరమైతె - ననుస్వారమే వచ్చును - (ఉం)
ఆత్రాంస్యతె - రంస్యతె - ఇత్యాదిః - పుంశబ్దము యొక్క మకారమునకు -
క, ఖ, త, థ, ప, ఫ, ఇవి పరమైతె - సకారమునకు సకారమును -
చ, ఛ, శ, ఇవి పరమైతె శకారమును, ట, ఠ, పరమయితె - షకారమును
[illegible] రమునకు పూర్వమైన యచ్చుకు విరామదననుస్వారమైనా -
నయనువచ్చునకే ఱయునునాసికమైనా వచ్చును - పుంస్కోకిలః - పుఀస్కో
కిలః - పుంస్ఖనః - పుఀస్ఖనః - పుంస్తాయనం - పుఀస్తాయనం - పుంస్పుత్రః -
పుఀస్పుత్రః - పుంష్ఫలీ - పుఀష్ఫలీ - పుంశ్చలీ - పుఀశ్చలీ - పుంష్టాయా -
పుఀశ్చాయా - పుంష్టీకనం - పుఀష్టీకనం - పుంష్ఠీవనం - పుఀష్ఠీవనం -
సకం అను పదము యొక్క మకారమునకు - కృ ఇతి ధాతువుకు -
ముందుగా వచ్చు సకారము పరమగునపుడు సకారమును - అ
మకారమునకు ముందున్న అకారమునకు అనుస్వారమయినను -
అయ్యకారమునకు ననునాసికమైనా వచ్చును - (ఉ-౦) సంస్కర్తా -

సః స్వరాత్ - (రేఫసంధిః) స్వరాత్పరమైన రేఫము - సకారమునకు వచ్చు రే
ఫము - సకారమునకు వచ్చు రేఫమునకు - రేఫము మూడు విధము
లుగా నుండును - మొదటి రేఫము - పదాంతసకారమున విసర్గముగను -
(ఉ-౦) పునర్పునః - ఆదే రేఫమునకు హల్లులను - గ, ఘ, జ, ఝ, డ,
ఢ, ద, ధ, బ, భ, న, మ, య, వ, ల, హ, ఇవియును బరమైతే
యారేఫము వచ్చును - (ఉ-౦) పునరత్ర - పునర్గతః - ఇత్యాది -
క, ఖ, ఇవి పరమైతే - విసర్గమైనా - జిహ్వామూలీయమైనా వచ్చును -
(ఉ-౦) పునః కరోతి - పునఃకరోతి - పునః ఖనతి - పునఃఖనతి -
చ, ఛ, పరమైతే - శకారము వచ్చును - పునశ్చినోతి - పునశ్ఛినత్తి - ట, ఠ,
పరమైతే - షకారము వచ్చును - పునష్టీకతే - పునష్ఠకారః - త, థ, ప
రమైతే - సకారము వచ్చును - పునస్తనోతి - పునస్థకారః - ప, ఫ, పరమై
తే - విసర్గమైనా ఉపధ్మానీయమైనా వచ్చును - పునః పతతి - పునఃపతతి -
పునః ఫలతి - పునఃఫలతి - రేఫము పరమైతే - పూర్వరేఫమునకు లోప
మును - దానికి ముందు - అ - ఇ - ఉ - ఇవియును దీర్ఘములైతే ... దీర్ఘ
మును వచ్చును - (ఉ-౦) పునారమతే - నీరసం - దూరాజ... గతం
ఖలి - శ, ష, స, ఇవి పరమైతే - విసర్గమైనా - క్రమముగా - శ, ష, స
అయినా వచ్చును - (ఉ-౦) పునః శేతే - పునశ్శేతే - పున... షష్ఠే -
పునష్షష్ఠే - పునః సంగః - పునస్సంగః - అహన్ శబ్దనకారమునకు వచ్చు
రేఫమునకును - ఈలాగుననే సంధి - అయితే - సుప్ప్రత్యయమైనా -
రూప - రాత్రి - రథంతర - ఈ శబ్దములయినా బరమైతే - దానిరేఫమునకు -
ఉకారము వచ్చును - (ఉ-౦) అహాసు - యసుచరితః - అహోభ్యాం
నసంధివచ్చి - అహోభ్యాం - అహోరూపం - అహోరాత్రః - అహో

రథంతరము న వచ్చుచున్నవి - సకారమునకు వచ్చు రేఫము - అకారమునకు
విరామముగానుండి - యారేఫమునకు కారమైనా - హ, య, వ, ర, ల, ఞ, మ,
ఙ, ణ, న, ఝ, భ, ఘ, ఢ, ధ, జ, బ, గ, డ, ద, ఇవియైనా బరమైతే - ఆరేఫ
ము - ఉకారము గును - (ఉ-౦) దేవోత్ర - యశోద్య - దేవోహరిః -
ఇత్యాది - అకారమునకంటెం బరమైన - ఈరేఫమునకు - అకారా
ద్యచ్చులు పరమైనాను - అకారము పరముగాంగల - ఈరేఫమునక
కారము మొదలుగాంగల యచ్చులైనను - దిగువజెప్పిన - హ మొదలు
ద. పర్యంతమైన హల్లులైనను బరమైతే - యేం, అయినా లోపము వచ్చు
ను - (ఉ-౦) దేవ యాగతః - దేవ ఆగతః - దేవాయత్ర - దేవా అత్ర -
దేవాయాగతాః - దేవా ఆగతాః - దేవా హ్యారిముఖాః - దేవాహరి
ముఖాః - ఇత్యాది - దిగువ జెప్పిన రెండు నిమిత్తములు లేనిచోట -
నీరేఫమునకు - స్వరాత్పరమైన రేఫము వలెనే సంధివచ్చును - (ఉ-౦)
దేవః కుత్ర - దేవఃకుత్ర - దేవాః ఖగాః - దేవాఃఖగాః - హరిరత్ర -
(గురుర్గతః - గురుశ్చరతి - ఇత్యాది - ఈరేఫమునకు - స్థ - పరమై
తే - విసర్గమే వచ్చును (ఉ-౦) ప్రముః స్థానః - ఈరేఫమునకు - స్థ -
పరమైతే - రేఫమునకు వచ్చు విసర్గమునకు - పత్వము నలోపము
వచ్చును - (ఉ-౦) రామః స్థాతా - రామస్థాతా - రామ స్థాతా -
అహారాదిశబ్దములకు - పత్యాదిశబ్దములు పరమైతే - నారేఫము
నకు - రేఫమైనా - విసర్గమైనా - ఉపధ్మానీయమైనా వచ్చును (ఉ-౦)
అహార్పతిః - అహాఃపతిః - అహాఃపతిః - ఏవం గీర్పతిరిత్యాది - -
(శ్చ సంధి) క, ఖ, గ, ఘ, చ, ఛ, జ, ఝ, ట, ఠ, డ, ఢ, త, థ, ద, ధ,
ప, ఫ, బ, భ, వీటికి బరమైన శకారమునకచ్చులైనా - హ, య,
వ, ర, ల, ఞ, మ, ఙ, ణ, న, ఈహల్లులైనా బరమైతే నెలకపత్వము న -

చే - వ వచ్చును - (ఉ-౦) తచ్ శివః - తచ్ఛివః - ఇత్యాది -
(షసంధిః) సకు - అపదాదియైన - క, ప, పరమైతే షకారమేను వ
చ్చును - (ఉ-౦) పయస్పాశం - యశస్కల్పం - యశస్కం - యశస్కామ్యతి -
ఇ - ఉ - వీటికిం బరమైన సకారమునకు పదాదియగు - క, ప, పరమైతే -
ష వచ్చును - (ఉ-౦) సర్పిష్పాశం - సర్పిష్కం - ధనుష్పాశం - ధనుష్కం -
ఇత్యాది - నమస్, తిరస్, పురస్, వీటి సకారమునకు - కృఞ్ ధాతు
వు యొక్క యోగమున - స - లేక - విసర్గమైనా వచ్చును - (ఉ-౦)
నమస్కరోతి - నమః కరోతి - పురస్కరోతి - పురః కరోతి - తిరస్కరోతి -
తిరః కరోతి - ఇ - ఉ - వీటికిం బరమయున్న ప్రత్యయసంబంధపు
కాని - సకు - క్, ఖ్, ప్, ఫ్, లు పరమైతే - ష వచ్చును - (ఉ-౦)
ఆవిష్కృతం - దుష్కృతం - నిష్ప్రత్యూహం - దుష్పచం - దుష్ఖనం - దుష్పానం -
పదాంతమైనా - ఇస్, ఉస్, వీటియొక్క - సకు - క్, ప్, ఫ్ - అయినా - విస
ర్గమైనా వచ్చును - (ఉ-౦) సర్పిష్కరోతి - సర్పిః కరోతి - ధనుష్కరోతి -
ధనుః కరోతి - ఇత్యాది - ఈ సకారమునకు సమాసమున, క్, ఖ్, ప్, ఫ్,
పరమైనా - ష - రావే వచ్చును - సర్పిష్కుండికా - ధనుష్కపాలం - ఇత్యాది - -
అవ్యయభిన్నపదములయొక్క - అ - కు - పరమైన - సకు - కృఞ్ ధాతు
వు - కమి ధాతువులును - కంస - కుంభ - కుశా - పాత్రీ - ఈ శబ్దములు
నుం బరమైతే - స - ఏ వచ్చును - (ఉ-౦) అయస్కారః - అయస్కామః -
అయస్కంసః - అయస్కుంభః - అయస్కుశా - అయస్పాత్రీ - ఇత్యాది -
అధస్, శిరస్, వీటియొక్క - సకు - పద శబ్దము పరమైతే - స - ఏ వచ్చును -
(ఉ-౦) అధస్పదం - శిరస్పదం - భాస్కర్, భగస్కర్, అహస్కర్ - వీటియొ
క్క - సకు - అచ్చులు పరమైతే - సలోపమయినా - యం - అయినా
వచ్చును - (ఉ-౦) భోఅచ్యుత - భోయచ్యుత - ఈలాగునన్నే - భగో
అచ్యుతయనును - అఘో అపేహి యనును - హల్లులు పరమయితే -

సలోపమే వచ్చును - భోదేవాః - భోలక్ష్మి - - ద్విస్, త్రిస్, చతుస్ - వీటియొ
క్క - సకు - క్, ఖ్, ప్, ఫ్, ఇవి పరమైతే - ష అయినా - లేక విసర్గమైనా
వచ్చును - ద్విష్కరోతి - ద్విః కరోతి - ఇత్యాది - ఉత్ యను ఉపసర్గము
నకంటెం బరమైన - స్థా ధాతువు - స్తంభు ధాతువు - వీటియొక్క సకార
మునకు - థ వచ్చును - (ఉ-౦) ఉత్థానం - ఉత్తంభనం - ఇత్యాది - -
ఏషః - సః - వీటియొక్క - సకు - హల్ పరమైతే - లోపము వచ్చును -
సశివః - సహరిః - ఏషశివః - ఏషహరిః - ఇత్యాది - ఈ విధి -
నఞ్ సమాసమునందును - అకచ్ ప్రత్యయయోగమునందును రాదు -
అసశ్శివః - అనేషశ్శివః - సకశ్శివః - ఏషకశ్శివః - సస్ యొక్క సకార
మునకు పద్యపాదముగానుండి - దానికి లోపము వచ్చియే - పాదపూరణ
ముకావలసియుండెడి - అదిలోపించును - సైషదాశరథీరామః - ఇత్యాది -
(హసంధిః) క్, ఖ్, గ్, ఘ్, చ్, ఛ్, జ్, ఝ్, ట్, ఠ్, డ్, ఢ్, త్, థ్, ద్,
ధ్, ప్, ఫ్, బ్, భ్, వీటికంటెం బరమగు - హకారమునకు క్రమముగా
సవర్ణ్యవర్గముల చతుర్థాక్షరములు వచ్చును - వాక్ హరిః - వాగ్
హరిః - వాగ్ఘరిః - అజ్హలౌ - అజ్ఝలౌ - షడ్హరణం - షడ్ఢరణం -
తద్ హననం - తద్ధననం - అచ్ హరణం - అఝ్ఝరణం - ఇత్యాది - -

ఇతి హల్సంధిః -

ఇవల గల శబ్దపటములయొక్క శబ్దార్థములనిక నిరూపింపఁబడుచు
న్నది

పదం -	అర్థం -
రామః - -	రాముఁడు
నిర్జరః - -	ఖరవైరివాఁడు
భార్గవః - -	భృగుకుమారుఁడు
ఆత్రేయః -	అత్రిపుత్రుఁడు -
ఆంగిరసః -	అంగిరసపుత్రుఁడు
పాంచాలః -	అద్వైశరాంబు -
దారాః -	పత్ని -
ప్రపక్షః - -	పోయినదినము -
ద్విపక్షః -	రెండుపక్షములు గలది -
ప్రథమః -	మొదటివాఁడు -
చరమః - -	అంత్యుఁడు -
అల్పః - -	చిన్నవాఁడు -
అర్ధః - -	ఖండము -
కతిపయ -	కొన్ని
ద్వయః / ద్వితయః	రెండువిధములు గలది -
త్రయః / త్రితయః	మూఁడువిధములు గలది -
ద్వితీయః -	రెండవది
సర్వః / విశ్వః	సకలము -
కతరః - -	రెంటిలోనేది -

పదం -	అర్థం -
కతమః -	మూఁటిలోనేది -
యతరః -	ఇద్దరిలోనెవఁడు -
యతమః - -	బహుమందిలోనెవఁడు
తతరః - -	ఇద్దరిలోవాఁడు
తతమః - -	బహుమందిలోవాఁడు
ఏకతరః -	ఇద్దరిలోనొకఁడు -
ఏకతమః - -	బహుమందిలోనొకఁడు
అన్యః - -	అన్యుఁడు
అన్యతరః -	ఇద్దరిలోనొకఁడు -
ఇతరః / త్వః -	ఇతరుఁడు -
సమః / సిమః -	సర్వుఁడు -
నేమః - -	సగము -
పూర్వః -	తొలుతటిది -
పరః - -	వెనుకటిది -
అవరః - -	చిన్నవాఁడు -
దక్షిణః - -	దక్షిణపువాఁడు -
ఉత్తరః -	ఉత్తరపువాఁడు -
అధరః - -	దిగువనున్నవాఁడు -
అపరః - -	అన్యుఁడు -
స్వః - -	తనవాఁడు -
అంతరః -	వెలుపలిది - వస్త్రము -
ఏకః - -	ఒకఁడు -
ఉభౌ - -	ఇద్దఱు -
ఉభయః -	రెండవయవములు గలది -
ద్వి - -	రెండు -

పదం -	అర్థం -
భకే —	అన్యుఁడు
భవాన్ -	నీవు -
త్యః / సః -	వాఁడు
యః -	ఎవఁడు -
ఏషః - -	ఈఁడు -
త్వం -	నీవు -
అహం -	నేను -
కః - -	ఎవఁడు -
అయం / అసౌ -	ఈఁడు -
సోమపాః -	సోమపాని -
గంధఘ్రాః -	వాసనమూర్కొనువాఁడు
శంఖధ్మాః -	శంఖము నూదువాఁడు -
హాహాః -	ఒకగంధర్వుఁడు -
హరిః -	విష్ణువు
రవిః - -	సూర్యుఁడు
విధిః -	బ్రహ్మ
సఖా -	చెలికాఁడు -
పతిః -	నాయకుఁడు
కతి -	ఎన్ని
త్రయః -	మువ్వురు -
(1) ఔడులోమిః -	ఉడులోమపుత్రుఁడు -
వాతప్రమీః	ఒకమృగము -
యయీః -	మార్గము -
పపీః -	సూర్యుఁడు -
బహుశ్రేయసీ	అతిశ్రేయస్సుగలవాఁడు

పదం -	అర్థము -
అతిలక్ష్మీః -	లక్ష్మిని మించినవాఁడు -
సుధీః -	విద్వాంసుఁడు -
సుశ్రీః -	మంచిసంపదవాఁడు
యవక్రీః -	యవములు తీయువాఁడు -
నీః - -	చెల్లించువాఁడు
ప్రధీః -	చక్కగాధ్యానముసేయువాఁడు -
సేనానీః -	సేనాపతి -
గ్రామణీః -	గ్రామాధిపతి -
అగ్రణీః -	మొదటివాఁడు -
ఉన్నీః -	ఊహించువాఁడు -
గురుః -	ఆచార్యుఁడు
శంభుః -	శివుఁడు -
భానుః -	సూర్యుఁడు -
క్రోష్టా -	నక్క
అసవః -	ప్రాణములు -
ఖలపూః -	కళము శోధించువాఁడు -
సులూః -	చక్కగాఛేదించువాఁడు -
ఉల్కాః -	అతిప్పది -
హూహూః -	ఒకగంధర్వుఁడు -
స్వభూః / స్వయంభూః	బ్రహ్మ -
లూః -	ఛేదించువాఁడు -
కటప్రూః	పాపసేయువాఁడు -
వర్షాభ్వీః -	కప్ప -
కరభూః / పునర్భూః	గోరు -

పదం	అర్థం
భర్తా: -	పోషించువాఁడు
ధాతా / స్రష్టా }	బ్రహ్మ -
కర్తా -	చేయువాఁడు
పితా -	తండ్రి -
జామాతా	అల్లుఁడు -
భ్రాతా	తోబుట్టువు
దేవా -	మరది -
నా - -	మనుష్యుఁడు -
సవ్యేష్టా -	సారథి - -
[illegible] - -	మనుష్యుని తోఁగొండిన వాఁడు
స్తోతా: -	మనుష్యుని పొగడువాఁడు
రా: -	ధనము -
గౌః -	ఎద్దు -
సుద్యౌః -	మంచి ఆకాశము గలది -
గ్లౌః -	చంద్రుఁడు -
సునౌః -	మంచియోడ గలది -

ఇత్యజంతాః పుంలింగాః -

పదం	అర్థం
రమా / పద్మా } -	లక్ష్మి -
భామా -	సత్యభామ- లేక స్త్రీ -
అంబా / అక్కా / అల్లా } -	తల్లి -
ద్వితీయా -	రెండవది- లేక స్త్రీ -
జరా -	ముదిమి -

పదం -	అర్థం -
సర్వా - -	సర్వస్త్రీ -
మతిః - -	బుద్ధి -
రుచిః - -	కాంతి -
కృతిః - -	చేయునది -
తిస్రః - -	మువ్వురు స్త్రీలు -
గౌరీ - -	పార్వతి -
వాణీ -	సరస్వతి -
నదీ - -	ఏఱు -
స్త్రీ - -	ఆడుది -
శ్రీః - -	కాంతి -
లక్ష్మీః -	లక్ష్మి
గంత్రీ -	పోవునాపె -
పత్రీ - -	[illegible] -
క్రోష్ట్రీ - -	ఆడుగుంటనక్క
రాజ్ఞీ - -	రాజుపత్ని
కరిణీ -	ఆడుయేనుగ
పచంతీ -	వండుకత్తె -
దధతీ - -	ధరించునాపె -
శ్రీమతీ -	కాంతిగలయాపె -
గుణవతీ -	గుణవంతురాలు -
ధేనుః -	ఆవు - -
తనుః -	శరీరము -
ఇషుః -	బాణము -
వధూః -	స్త్రీ -
తనూః -	శరీరము -
చమూః -	సైన్యము -
[illegible] - -	[illegible] -

పదం -	అర్థం -
వర్షాభూః -	కప్ప -
పునర్భూః -	రెండుమారు పెండ్లియైనది
మాతా -	తల్లి
యాతా -	తోడికోడలు -
ననాందా -	భర్తృసోదరి -
దుహితా -	కూఁతురు -
స్వసా -	తోఁబుట్టినది -
ద్యౌః -	ఆకాశము -
నౌః -	ఓడ -

ఇత్యజంతాః స్త్రీలింగాః - -

పదం	అర్థం
జ్ఞానం -	బుద్ధి - తెలివి
సదనం -	ఇల్లు
ఫలం -	పండు -
అక్షరం -	ఖరలేనిది -
వారి -	జలము -
కరాంఘ్రి -	చేతులు కాళ్లు -
హరిహరి -	శివవిష్ణువులు -
శుచి - -	పరిశుద్ధము -
శివాని -	శుభకరము -
దధి -	పెరుగు -
అస్థి -	ఎముక -
సక్థి - -	తొడ -
ప్రధీ - -	చక్కఁగాధ్యానముచేయుట
సుధీ - -	మంచిబుద్ధిగలవాఁడు -

పదం -	అర్థం -
ప్రరి - -	మంచిసంపద గలది -
మధు - -	తేనె
అంబు - -	జలం -
జత్రు - -	కంఠము పక్కనుండు ఎముక -
శ్మశ్రు - -	మీసము - -
[illegible] -	[illegible] -
పటు - -	సామర్థ్యము గలది -
హృదయాళు	మంచిమనస్సు గలది
చిత్రగు -	చిత్రగోవు కలది -
ప్రద్యు - -	ప్రకాశాకాశము కలది -
కర్తృ - -	చేయునది -
జ్ఞాతృ -	తెలియునది -
గంతృ - -	పోవునది -
వక్తృ - -	భాషించునది -

ఇత్యజంతా నపుంసకలింగాః -

పదం	అర్థం
సువాక్ -	మంచివాక్కు గలవాఁడు -
జలముక్ / పయోముక్ }	మేఘము -
ప్రాఙ్ - -	ముందుఁ బ్రాపించువాఁడు
పరాఙ్ - -	వెనకబోవువాఁడు -
అవాఙ్ -	క్రిందికిఁజేరువాఁడు -
ప్రత్యఙ్ -	ఎదురుగాఁజేరువాఁడు -
సంయఙ్ -	చక్కఁగాఁబ్రాపించువాఁడు -
న్యఙ్ -	క్రిందఁజేరువాఁడు -
అన్వఙ్ -	వెనుకబొందువాఁడు -
స్వఙ్ -	చక్కఁగాఁబొందువాఁడు -

పదం	అర్థం
ఉదజ్ -	పైకిఁ బ్రాపించువాఁడు -
విర్భ్రాజ్ -	అధికముగాఁ బ్రకాశించువాఁడు -
సంవృట్ -	చక్కగాఁ ఛేదించునది -
భిషక్ -	వైద్యుఁడు -
సుయుఙ్ -	చక్కఁగాఁ జేర్చువాఁడు -
తనుత్యక్ -	శరీరము విడుచువాఁడు -
రాట్ -	రాజు -
విశ్వసృట్ -	బ్రహ్మ -
పరిమృట్ -	నలుదిక్కులందు దుడుచువాఁడు
దేవేట్ -	ఇంద్రుఁడు
పరివ్రాట్ -	సన్న్యాసి -
మృట్ - -	తుడుచువాఁడు -
యుజ్ - -	చేర్చువాఁడు -
సుగణ్ - -	బాగాఁగణించువాఁడు -
మరుత్ - -	వాయువు
వలభిత్ - -	ఇంద్రుఁడు -
జక్షత్ - -	భక్షించువాఁడు -
జాగ్రత్ - -	మెలకువగలవాఁడు -
పచత్ - -	వంటవాఁడు -
భవత్ - -	అగువాఁడు -
అదత్ -	భక్షించువాఁడు
సుష్యత్ - -	విడుచువాఁడు -
ధీమాన్ -	బుద్ధిమంతుఁడు -
మహత్ -	గొప్పవాఁడు -
అగ్నిమత్ -	నిప్పుఁ గలిగినవాఁడు -
దివిషత్ -	దేవుఁడు -
తత్త్వవిత్ -	తత్త్వము దెలిసినవాఁడు -

పదం -	అర్థం -
వేదవిత్ -	వేదములు దెలిసినవాఁడు -
సుపాత్ -	మంచి పాదములవాఁడు -
బుత్ - -	తెలిసినవాఁడు -
మంత్రవిత్ -	మంత్రవేదితుఁడు -
రాజా -	రాజు -
మహిమా -	పేర్మి -
సుత్రామా -	ఇంద్రుఁడు -
ఆత్మా - -	జీవధృత్యాదులు -
పాప్మా - -	పాపము -
యజ్వా -	యజ్ఞము సేయువాఁడు -
సహకృత్వా -	కూడాఁ జేయువాఁడు -
కరి - -	ఏనుగు -
ధని - -	ధనముగలవాఁడు - -
జ్ఞాని - -	తెలివిగలవాఁడు -
పూషా / అర్యమా } -	సూర్యుఁడు
వృత్రహా -	ఇంద్రుఁడు -
బ్రహ్మహా -	బ్రహ్మహత్యచేసినవాఁడు -
భ్రూణహా - -	గర్భముచెరిపినవాఁడు -
శ్వా - -	కుక్క
యువా -	వయసున్నవాఁడు -
మఘవా -	ఇంద్రుఁడు -
అర్వా - -	గుఱ్ఱము -
పంథాః -	బాట -
మంథాః -	కవ్వము -
ఋభుక్షాః -	ఇంద్రుఁడు -
పంచ - -	అయిదు -
సప్త - -	ఏడు -
నవ - -	తొమ్మిది
దశ - -	పది - -

పదం -	అర్థం -
అష్ట -	ఎనిమిది -
గుప్ - -	రక్షించువాఁడు -
క్షిప్ - -	వేయువాఁడు -
తృప్ -	తృప్తిఁ బొందువాఁడు
ప్రశాన్ -	శాంతుఁడు -
ప్రతాన్ -	వాడినవాఁడు -
సుగీః -	మంచివాక్కుగలవాఁడు
చత్వారః -	నాలుగు - -
కమలట్ -	కమలము వలెనాచరించువాఁడు
సుదత్యః -	శోభనదంతములు గలది -
విట్ - -	వైశ్యుఁడు -
మృట్ -	తుడుచువాఁడు -
తాదృక్ -	అట్టివాఁడు -
యాదృక్ -	ఎట్టివాఁడు -
నక్ - -	నశించువాఁడు -
దధృక్ -	ధైర్యవంతుఁడు -
షట్ —	ఆరు -
దోః —	చెయి
వేధాః —	బ్రహ్మ -
చంద్రమాః -	చంద్రుఁడు -
శుభంయశాః -	సుకీర్తివంతుఁడు -
శ్రేయాన్ -	శ్రేష్ఠుఁడు -
ప్రేయాన్ -	నాయకుఁడు -
గరీయాన్ -	పెద్దవాఁడు -
విద్వాన్ -	తెలివిగలవాఁడు -
సేదివాన్ -	పొంగినవాఁడు -
తస్థివాన్ -	ఉండినవాఁడు -
ఉపేయివాన్ -	పొందినవాఁడు -
పుమాన్ -	పురుషుఁడు -
ఉశనాః -	శుక్రుఁడు -

పదం	అర్థం
అనేహా - -	కాలము -
పురుదంశా -	ఈపేరుగలవాఁడు -
సువాః - -	వస్త్రము చక్కఁగా ధరించువాఁడు -
పిండగ్రహాః -	పిండగ్రాహి -
లిట్ - -	నాకువాఁడు -
ఘంరుట్ -	ఋతువులు -
ధుక్ - -	పిదుకువాఁడు -
ధక్ - -	దహించువాఁడు -
ద్రుక్ - -	ద్రోహి -
ముక్ - -	మోహించువాఁడు -
స్నుక్ - -	వాంతి జేయువాఁడు -
స్నిక్ - -	స్నేహించువాఁడు -
విశ్వవాట్ -	విశ్వవాహి -
ప్రష్ఠవాట్ -	ప్రష్ఠవాహి -
రాజవాట్ -	రాజవాహి -
అనడ్వాన్ -	ఎద్దు -
తురాషాట్ -	ఇంద్రుఁడు -

ఇతి హలంతపుంలింగాః -

త్వక్ - -	తోలు -
వాక్ - -	వాక్కు
స్రక్ - -	మాల
హరిత్ - -	దిక్కు
సంపత్ - -	సమృద్ధి
క్షుత్ - -	ఆకలి -
యుత్ -	యుద్ధము -
మర్మవిత్ -	మర్మవిది -
సవా -	పాల
ఆపః - -	జలము -
కకుప్ -	దిక్కు
గీః - -	వాక్కు

పదం	అర్థం
ప్రాః	పగటి
ధ్రాః	ఘారవము
చతస్రః	నాలుగు
ద్యౌః	ఆకాశము
విపాట్	ఒకనది
దిక్	దిక్కు
దృక్	కన్ను
త్విట్	కాంతి
సఖాః	కొండాపాండువాండు
ఆశీః	ఇష్టప్రార్థనము
సుమనాః	మంచిమనస్సుగలది
ఉపానత్	పాదుకా
ఉష్ణిక్	ఛందోవిశేషము
ఇతి హలంతాః స్త్రీలింగాః	
సువాక్	మంచివాక్కుగలది
సుత్వక్	మంచితోలుగలది
అసృక్	రక్తము
సుభిషక్	మంచివైద్యుడుగలది
కర్మకృత్	పనిచేయునది
అదత్ / అశ్నత్	భక్షించునది
రుంధత్	అడ్డగించునది
యకృత్	కడుపులోకుడిప్రక్కనుండునల్లమాంసము
శకృత్	పేడ
దధత్	ధరించునది
తుదత్	పీడించునది
భాత్ / ఉల్లసత్	ప్రకాశించునది

పదం	అర్థం
పచత్	వండునది
గచ్ఛత్	పోవునది
భవత్	అగునది
దీవ్యత్	క్రీడించునది
మహత్	పెద్దది
బృహత్	మిన్నను
సమత్	సం.తోషముగలది
పాంసువత్	పాపకారి
నామ	పేరు
దామ	మాల
ధామ	ఇల్లు - కాంతి
సురాజ	మంచిరాజుగలది
వర్మ	కవచము
మర్మ	మర్మస్థానము
శర్మ	సుఖము
సహాకృత్వా	సహాకరించునది
గుణి	గుణముగలది
స్రగ్వి	మాలగలది
వాగ్మి	వాక్కుగలది
అహః	పగులు
వాః	జలము
చత్వారి	నాలుగు
విమలద్యు	నిర్మలాకాశముగలది
సుత్విట్	మంచికాంతిగలది
ధనుః	విల్లు
శోచిః / రోచిః	కాంతి
మనః	మనస్సు
పయః	పాలు - జలం
వయః	పక్షి - వయస్సు
లిట్	నాకునది
ఇతి హలంతా నపుంసకాః	

సంకేతములు

సా	సాధారణశబ్దః
వి	విశేషశబ్దః
స	సర్వనామశబ్దః
అ	అకారాంతః
ఆ	ఆకారాంతః
ఇ	ఇకారాంతః
చ	చకారాంతః
జ	జకారాంతః

ఇత్యాది అక్షరములతో లింగమును తెలియదగినది -

పు	పుంలింగః
స్త్రీ	స్త్రీలింగః
న	నపుంసకలింగః
ప్ర	ప్రథమా
ద్వి	ద్వితీయా
తృ	తృతీయా
చ	చతుర్థీ
పం	పంచమీ
ష	షష్ఠీ
స	సప్తమీ
ఏ	ఏకవచనం
ద్వి	ద్వివచనం
బ	బహువచనం

అకారాంత పుంలింగ శబ్దాః

౧ - అకారాంతః పుంలింగః రామ శబ్దః

	ఏ	ద్వి	బ
ప్ర	రామః	రామౌ	రామాః
సం	హే రామ	హే రామౌ	హే రామాః
ద్వి	రామం	రామౌ	రామాన్
తృ	రామేణ	రామాభ్యాం	రామైః
చ	రామాయ	రామాభ్యాం	రామేభ్యః
పం	రామాత్	రామాభ్యాం	రామేభ్యః
ష	రామస్య	రామయోః	రామాణాం
స	రామే	రామయోః	రామేషు

ఏవం కృష్ణ ఇత్యాదయః

౨ - అకారాంతః పుంలింగః నిర్జర శబ్దః

	ఏ	ద్వి	బ
ప్ర	నిర్జరః	నిర్జరౌ, నిర్జరసౌ	నిర్జరాః, నిర్జరసః
సం	హే నిర్జర	హే నిర్జరౌ, హే నిర్జరసౌ	హే నిర్జరాః, హే నిర్జరసః
ద్వి	నిర్జరం, నిర్జరసం	నిర్జరౌ, నిర్జరసౌ	నిర్జరాన్, నిర్జరసః
తృ	నిర్జరేణ, నిర్జరసా	నిర్జరాభ్యాం	నిర్జరైః
చ	నిర్జరాయ, నిర్జరసే	నిర్జరాభ్యాం	నిర్జరేభ్యః
పం	నిర్జరాత్, నిర్జరసః	నిర్జరాభ్యాం	నిర్జరేభ్యః
ష	నిర్జరస్య, నిర్జరసః	నిర్జరయోః, నిర్జరసోః	నిర్జరాణాం, నిర్జరసాం
స	నిర్జరే, నిర్జరసి	నిర్జరయోః, నిర్జరసోః	నిర్జరేషు

౩ - అ - పుం - భార్గవ శబ్దః - రామ శబ్దవత్ -
బహువచనేషు తు - [illegible] భృగు శబ్దవద్రూపం -

యథా -

	ఏ	ద్వి	బ
ప్ర	భార్గవః	భార్గవౌ	భృగవః
సం	హే భార్గవ	హే భార్గవౌ	హే భృగవః
ద్వి	భార్గవం	భార్గవౌ	భృగూన్
తృ	భార్గవేణ	భార్గవాభ్యాం	భృగుభిః
చ	భార్గవాయ	భార్గవాభ్యాం	భృగుభ్యః
పం	భార్గవాత్	భార్గవాభ్యాం	భృగుభ్యః
ష	భార్గవస్య	భార్గవయోః	భృగూణాం
స	భార్గవే	భార్గవయోః	భృగుషు

ఏవం ఆత్రేయ ఆంగిరస శబ్దౌ -
బహువచనేషు - అత్రి - అంగిరశ్శబ్దవద్బోధ్యౌ -

యథా - ౪ - అ - పుం - ఆత్రేయ శబ్దః -

	ఏ	ద్వి	బ
ప్ర	ఆత్రేయః	ఆత్రేయౌ	అత్రయః
సం	హే ఆత్రేయ	హే ఆత్రేయౌ	హే అత్రయః
ద్వి	ఆత్రేయం	ఆత్రేయౌ	అత్రీన్
తృ	ఆత్రేయేణ	ఆత్రేయాభ్యాం	అత్రిభిః
చ	ఆత్రేయాయ	ఆత్రేయాభ్యాం	అత్రిభ్యః
పం	ఆత్రేయాత్	ఆత్రేయాభ్యాం	అత్రిభ్యః
ష	ఆత్రేయస్య	ఆత్రేయయోః	అత్రీణాం
స	ఆత్రేయే	ఆత్రేయయోః	అత్రిషు

౫ - అ - పుం - ఆంగిరస శబ్దః -

ప్ర	ఆంగిరసః	ఆంగిరసౌ	అంగిరసః
సం	హే ఆంగిరస	హే ఆంగిరసౌ	హే అంగిరసః
ద్వి	ఆంగిరసం	ఆంగిరసౌ	అంగిరసః
తృ	ఆంగిరసేన	ఆంగిరసాభ్యాం	అంగిరోభిః
చ	ఆంగిరసాయ	ఆంగిరసాభ్యాం	అంగిరోభ్యః

ప - అంగిరసాత్ - అంగిరసాభ్యాం - అంగిరోభ్యః -
ష - అంగిరసస్య - అంగిరసయోః - అంగిరసాం -
స - అంగిరసి - అంగిరసయోః - అంగిరస్సు -

౧ - అ - పుం - పాంచాలశబ్దః - రామశబ్దవత్ -
బహువచనే తు పంచాలశబ్దస్య రూపం -

ప్ర - పాంచాలః - పాంచాలౌ - పంచాలాః -
సం - హే పాంచాల - హే పాంచాలౌ - హే పంచాలాః -
ద్వి - పాంచాలం - పాంచాలౌ - పంచాలాన్ -
తృ - పాంచాలేన - పాంచాలాభ్యాం - పంచాలైః -
చ - పాంచాలాయ - పాంచాలాభ్యాం - పంచాలేభ్యః -
ప - పాంచాలాత్ - పాంచాలాభ్యాం - పంచాలేభ్యః -
ష - పాంచాలస్య - పాంచాలయోః - పంచాలానాం -
స - పాంచాలే - పాంచాలయోః - పంచాలేషు -

౨ - అ - పుం - దారశబ్దో నిత్యం బహువచనాంతః -
దారాః - దారాన్ - దారైః - దారేభ్యః - దారేభ్యః -
దారాణాం - దారేషు - - - -

౧ - అ - పుం - వృత్రహన్ శబ్దః - షష్ఠ్యేకవచనపర్యంతం - రామశబ్దవత్ -
సప్తమ్యేకవచనే విశేషః - - -

ప్ర - వృత్రహా - వృత్రహణౌ - వృత్రహణః -
ద్వి - వృత్రహణం - వృత్రహణౌ - వృత్రఘ్నః -
తృ - వృత్రఘ్నా - వృత్రహభ్యాం - వృత్రహభిః -
చ - వృత్రఘ్నే - వృత్రహభ్యాం - వృత్రహభ్యః -
ప - వృత్రఘ్నః - వృత్రహభ్యాం - వృత్రహభ్యః -
ష - వృత్రఘ్నః - వృత్రఘ్నోః - వృత్రఘ్నాం -
స - వృత్రఘ్ని / వృత్రహణి / వృత్రఘ్ని - వృత్రఘ్నోః - వృత్రహసు -

ఏవం భ్రూణహన్ శబ్దః -

౧ - అ - పుం - ప్రథమశబ్దః -

ప్ర - ప్రథమః - ప్రథమౌ - ప్రథమే / ప్రథమాః
సం - హే ప్రథమ - హే ప్రథమౌ - హే ప్రథమే / హే ప్రథమాః
ద్వి - ప్రథమం - ప్రథమౌ - ప్రథమాన్

శేషం రామశబ్దవత్ -
ఏవం - చరమ - అల్ప - అర్ధ - కతిపయ శబ్దాః -
ద్వయ - ద్వితయ - త్రయ - త్రితయాదయశ్చ -

౧ - అ - పుం - ద్వితీయశబ్దః - రామశబ్దవత్ -
చతుర్థీ - పంచమీ - సప్తమ్యేకవచనేషు విశేషః -

ప్ర - ద్వితీయః - ద్వితీయౌ - ద్వితీయాః -
సం - హే ద్వితీయ - హే ద్వితీయౌ - హే ద్వితీయాః -
ద్వి - ద్వితీయం - ద్వితీయౌ - ద్వితీయాన్ -
తృ - ద్వితీయేన - ద్వితీయాభ్యాం - ద్వితీయైః -
చ - ద్వితీయస్మై / ద్వితీయాయ - ద్వితీయాభ్యాం - ద్వితీయేభ్యః -
ప - ద్వితీయస్మాత్ / ద్వితీయాత్ - ద్వితీయాభ్యాం - ద్వితీయేభ్యః -
ష - ద్వితీయస్య - ద్వితీయయోః - ద్వితీయానాం -
స - ద్వితీయస్మిన్ / ద్వితీయే - ద్వితీయయోః - ద్వితీయేషు -

అథ సర్వనామ శబ్దాః -

సర్వ, విశ్వ, కతర, కతమ, యతర, యతమ, తతర, తతమ, ఏకతర, ఏకతమ, అన్య, అన్యతర, ఇతర, త్వ, నేమ, సమ, సిమ, పూర్వ, పర, అవర, దక్షిణ, ఉత్తర, అధర, అపర, స్వ, అంతర, ఏక, ఉభ, ఉభయ, ద్వి, త్యద్, భవత్, త్వద్, తద్, యద్, ఏతద్, యుష్మద్, అస్మద్, కిం, ఇదం, అదస్, ఇత్యేతే సర్వనామ శబ్దాః - - -

[illegible]

స - అ - పుం - సర్వశబ్దః -

సర్వః	సర్వౌ	సర్వే
హే సర్వ	హే సర్వౌ	హే సర్వే
సర్వం	సర్వౌ	సర్వాన్ -
సర్వేణ	సర్వాభ్యాం	సర్వైః -
సర్వస్మై	సర్వాభ్యాం	సర్వేభ్యః
సర్వస్మాత్ -	సర్వాభ్యాం	సర్వేభ్యః
సర్వస్య -	సర్వయోః	సర్వేషాం
సర్వస్మిన్	సర్వయోః	సర్వేషు

ఏవం విశ్వాది [illegible] -

అత్ర [illegible] -

స - అ - పుం - నేమశబ్దః -

నేమః -	నేమౌ -	నేమే / నేమాః
హే నేమ -	హే నేమౌ	హే నేమే / హే నేమాః

శేషం సర్వశబ్దవత్ -

స - అ - పుం - పూర్వశబ్దః -

పూర్వః	పూర్వౌ	పూర్వే / పూర్వాః
హే పూర్వ	హే పూర్వౌ	హే పూర్వే / హే పూర్వాః
పూర్వం	పూర్వౌ	పూర్వాన్
పూర్వేణ	పూర్వాభ్యాం	పూర్వైః

పూర్వస్మై	పూర్వాభ్యాం	పూర్వేభ్యః
పూర్వస్మాత్ - / పూర్వాత్ -	పూర్వాభ్యాం	పూర్వేభ్యః -
పూర్వస్య -	పూర్వయోః	పూర్వేషాం -
పూర్వస్మిన్ / పూర్వే -	పూర్వయోః	పూర్వేషు -

ఏవం పరప్రభృతి - అంతరశబ్దపర్యంతానాం రూపం -

స - అ - పుం - ఏకశబ్దః - సర్వశబ్దవత్ -

సంఖ్యావాచకస్యైతి - నిత్యైకవచనాంతః -

ఏకః - హే ఏక - ఏకం - ఏకేన - ఏకస్మై - ఏకస్మాత్ - ఏకస్య - ఏకస్మిన్ -

స - అ - పుం - నిత్యం ద్వివచన ఉభశబ్దః -

ఉభౌ - ఉభౌ - ఉభాభ్యాం - ఉభాభ్యాం - ఉభాభ్యాం -

ఉభయోః - ఉభయోః - - - -

స - అ - పుం - ద్వివచనశూన్య ఉభయశబ్దః -

ఉభయః — — —	ఉభయే -
ఉభయం - — —	ఉభయాన్
ఉభయేన - — —	ఉభయైః -
ఉభయస్మై — —	ఉభయేభ్యః -
ఉభయస్మాత్ - —	ఉభయేభ్యః
ఉభయస్య —	ఉభయేషాం -
ఉభయస్మిన్ —	ఉభయేషు - -

వస్త్రశబ్దాంతగాన్ తత్తచ్ఛబ్దాన్ - తత్రప్రకరణేదర్శయిష్యామః -

స - అ - పుం - సర్వశబ్దః -

సర్వః	సర్వౌ	సర్వే
హే సర్వ	హే సర్వౌ	హే సర్వే
సర్వం	సర్వౌ	సర్వాన్ -
సర్వేణ	సర్వాభ్యాం	సర్వైః -
సర్వస్మై	సర్వాభ్యాం	సర్వేభ్యః
సర్వస్మాత్ -	సర్వాభ్యాం	సర్వేభ్యః
సర్వస్య -	సర్వయోః	సర్వేషాం
సర్వస్మిన్	సర్వయోః	సర్వేషు -

ఏవం విశ్వాది సిమశబ్దపర్యంతానాంరూపం -

అత్రసర్వపర్యాయసమశబ్దస్యగ్రహణం -

స - అ - పుం - నేమశబ్దః -

నేమః -	నేమౌ -	నేమే / నేమాః
హే నేమ -	హే నేమౌ	హే నేమే / హే నేమాః

శేషంసర్వశబ్దవత్ -

స - అ - పుం - పూర్వశబ్దః -

పూర్వః	పూర్వౌ	పూర్వే / పూర్వాః
హే పూర్వ	హే పూర్వౌ	హే పూర్వే / హే పూర్వాః
పూర్వం	పూర్వౌ	పూర్వాన్ -
పూర్వేణ	పూర్వాభ్యాం	పూర్వైః

పూర్వస్మై	పూర్వాభ్యాం	పూర్వేభ్యః
పూర్వస్మాత్ - / పూర్వాత్ -	పూర్వాభ్యాం	పూర్వేభ్యః -
పూర్వస్య -	పూర్వయోః	పూర్వేషాం -
పూర్వస్మిన్ / పూర్వే -	పూర్వయోః	పూర్వేషు -

ఏవంపరప్రభృతి - అంతరశబ్దపర్యంతానాంరూపం -

స - అ - పుం - ఏకశబ్దః - సర్వశబ్దవత్ -

సంఖ్యావాచకత్వాత్ - నిత్యైకవచనాంతః -

ఏకః - హే ఏక - ఏకం - ఏకేన - ఏకస్మై - ఏకస్మాత్ - ఏకస్య - ఏకస్మిన్ -

స - అ - పుం - నిత్యంద్వివచనాంత ఉభశబ్దః -

ఉభౌ - ఉభౌ - ఉభాభ్యాం - ఉభాభ్యాం - ఉభాభ్యాం -

ఉభయోః - ఉభయోః - - -

స - అ - పుం - ద్వివచనశూన్య ఉభయశబ్దః -

ఉభయః - - -	ఉభయే -
ఉభయం - - -	ఉభయాన్
ఉభయేన - - -	ఉభయైః -
ఉభయస్మై - -	ఉభయేభ్యః -
ఉభయస్మాత్ - -	ఉభయేభ్యః
ఉభయస్య -	ఉభయేషాం -
ఉభయస్మిన్ -	ఉభయేషు - -

సా - ఆ - పుం - కీలాలపా శబ్దః -

కీలాలపాః	కీలాలపౌ	కీలాలపాః -
కీలాలపాం	కీలాలపౌ	కీలాలపః -
కీలాలపా	కీలాలపాభ్యాం	కీలాలపాభిః -
కీలాలపే	కీలాలపాభ్యాం	కీలాలపాభ్యః
కీలాలపః	కీలాలపాభ్యాం	కీలాలపాభ్యః -
కీలాలపః	కీలాలపోః	కీలాలపాం -
కీలాలపి -	కీలాలపోః	కీలాలపాసు -

ఏవం గంధప్రాః - శంఖధ్మాః ఇత్యాదయః -

౧ - ఆ - పుం - హాహా శబ్దః -

హాహాః -	హాహౌ	హాహాః -
హాహాం -	హాహౌ	హాహాన్ -
హాహా -	హాహాభ్యాం	హాహాభిః -
హాహై -	హాహాభ్యాం	హాహాభ్యః -
హాహాః -	హాహాభ్యాం	హాహాభ్యః -
హాహాః -	హాహౌః -	హాహాం
హాహే -	హాహౌః	హాహాసు -

సా - ఇ - పుం - హరి శబ్దః -

హరిః -	హరీ -	హరయః -
హే హరే	హే హరీ	హే హరయః -
హరిం	హరీ	హరీన్ -
హరిణా	హరిభ్యాం	హరిభిః -
హరయే	హరిభ్యాం	హరిభ్యః -
హరేః	హరిభ్యాం	హరిభ్యః -
హరేః	హర్యోః	హరీణాం
హరౌ	హర్యోః	హరిషు -

ఏవం రవిః - కవిః - ఇత్యాదయః -

౧ - ఇ - పుం - సఖి శబ్దః -

సఖా	సఖాయౌ	సఖాయః -
హే సఖే	హే సఖాయౌ	హే సఖాయః -
సఖాయం	సఖాయౌ	సఖీన్ -
సఖ్యా -	సఖిభ్యాం	సఖిభిః -
సఖ్యే	సఖిభ్యాం	సఖిభ్యః -
సఖ్యుః	సఖిభ్యాం	సఖిభ్యః -
సఖ్యుః	సఖ్యోః	సఖీనాం
సఖ్యౌ	సఖ్యోః	సఖిషు -

౧ - ఇ - పుం - పతి శబ్దః - హరిశబ్దవత్ -
తృతీయాదౌ విశేషః - పచ సఖిశబ్దవత్ -
సమాసే తు హరిశబ్దవదేవ - - - -
భూపతినా - భూపతయే - భూపతేః - భూపతేః - భూపతౌ -

౧ - ఇ - పుం - కతి శబ్దః - నిత్యం బహువచనాంతః -
కతి - కతి - కతిభిః - కతిభ్యః - కతిభ్యః - కతీనాం - కతిషు -

౧ - ఇ - పుం - నిత్యం బహువచనాంత త్రి శబ్దః -
త్రయః - త్రీన్ - త్రిభిః - త్రిభ్యః - త్రిభ్యః - త్రయాణాం - త్రిషు -

౧ - ఇ - పుం - ఔడులోమి శబ్దః -
అస్య శబ్దస్య సర్వబహువచనాని - ఉడులోమాః ఇత్యాదీని
రామశబ్దవత్ ఊహనీయాని - - - - - - -

ఔడులోమిః - ఔడులోమీ ఉడులోమాః

ఇత్యాది - - - - - -

స - ఇ - పుం - నిత్యం ద్వివచన ద్వి శబ్దః -
ద్వౌ - ద్వౌ - ద్వాభ్యాం - ద్వాభ్యాం - ద్వాభ్యాం - ద్వయోః - ద్వయోః -

---

౧ - ఈ - పుం - వాతప్రమీ శబ్దః -

వాతప్రమీః	వాతప్రమ్యౌ	వాతప్రమ్యః -
వాతప్రమీం	వాతప్రమ్యౌ	వాతప్రమీః -
వాతప్రమ్యా	వాతప్రమీభ్యాం	వాతప్రమీభిః -
వాతప్రమ్యే	వాతప్రమీభ్యాం	వాతప్రమీభ్యః -
వాతప్రమ్యః	వాతప్రమీభ్యాం	వాతప్రమీభ్యః -
వాతప్రమ్యః	వాతప్రమ్యోః	వాతప్రమ్యాం
వాతప్రమి	వాతప్రమ్యోః	వాతప్రమీషు -

ఏవం యయీః - పపీః - ఇత్యాదయః -

౨ - ఈ - పుం - బహుశ్రేయసీ శబ్దః -

బహుశ్రేయసీ -	బహుశ్రేయస్యౌ -	బహుశ్రేయస్యః -
హే బహుశ్రేయసి	హే బహుశ్రేయస్యౌ	హే బహుశ్రేయస్యః -
బహుశ్రేయసీం	బహుశ్రేయస్యౌ	బహుశ్రేయసీః -

శేషం నద్యన్తగౌరీ శబ్దవత్ -

అతిలక్ష్మీ శబ్దః బహుశ్రేయసీవత్ -

ప్రథమైకవచనే విశేషః - అతిలక్ష్మీః ఇతి -

౨ - ఈ - పుం - సుధీ శబ్దః -

సుధీః	సుధియౌ	సుధియః -
సుధియం	సుధియౌ	సుధియః -
సుధియా	సుధీభ్యాం	సుధీభిః -
సుధియే	సుధీభ్యాం	సుధీభ్యః -
సుధియః	సుధీభ్యాం	సుధీభ్యః -
సుధియః	సుధియోః	సుధియాం
సుధియి	సుధియోః	సుధీషు -

ఏవం సుశ్రీః - యవక్రీః - ఇత్యాది -

నీ శబ్దోపి సుధీ శబ్దవత్ -

సప్తమ్యాం - నియాం - నియోః నీషు -

౨ - ఈ - పుం - ప్రధీ శబ్దః -

ప్రధీః	ప్రధ్యౌ	ప్రధ్యః
ప్రధ్యం	ప్రధ్యౌ	ప్రధ్యః -
ప్రధ్యా	ప్రధీభ్యాం	ప్రధీభిః -
ప్రధ్యే	ప్రధీభ్యాం	ప్రధీభ్యః -
ప్రధ్యః	ప్రధీభ్యాం	ప్రధీభ్యః -
ప్రధ్యః	ప్రధ్యోః	ప్రధ్యాం -
ప్రధ్యి	ప్రధ్యోః	ప్రధీషు -

సేనానీ శబ్దోప్యేవమేవ - సప్తమ్యేకవచనే - సేనాన్యాం

ఏవం గ్రామణీః - అగ్రణీః - ఉన్నీః - ఇత్యాది -

---

౧ - ఉ - పుం - గురు శబ్దః -

గురుః	గురూ	గురవః -
హే గురో -	హే గురూ	హే గురవః -
గురుం	గురూ	గురూన్ -
గురుణా	గురుభ్యాం	గురుభిః -
గురవే	గురుభ్యాం	గురుభ్యః -
గురోః	గురుభ్యాం	గురుభ్యః -
గురోః	గుర్వోః	గురూణాం
గురౌ	గుర్వోః	గురుషు -

ఏవం శంభుః - భానుః - ఇత్యాది -

౨ - ఉ - పుం - క్రోష్టు శబ్దః -

క్రోష్టా	క్రోష్టారౌ -	క్రోష్టారః -

హే క్రోష్టో	హే క్రోష్టారౌ -	హే క్రోష్టారః -
క్రోష్టారం -	క్రోష్టారౌ -	క్రోష్టూన్ -
క్రోష్ట్రా / క్రోష్టునా }	క్రోష్టుభ్యాం	క్రోష్టుభిః
క్రోష్ట్రే / క్రోష్టవే }	క్రోష్టుభ్యాం	క్రోష్టుభ్యః
క్రోష్టుః / క్రోష్టోః }	క్రోష్టుభ్యాం	క్రోష్టుభ్యః
క్రోష్టుః / క్రోష్టోః - }	క్రోష్ట్రోః / క్రోష్టవోః }	క్రోష్టూనాం -
క్రోష్టరి / క్రోష్టౌ }	క్రోష్ట్రోః / క్రోష్టవోః }	క్రోష్టుషు -

౨ - ఉ - పుం - అసుశబ్దః - నిత్యం బహువచనాంతః -

అసవః - అసూన్ - అసుభిః - అసుభ్యః - అసుభ్యః -

అసూనాం - అసుషు - - - - - -

---

౩ - ఊ - పుం - ఖలపూశబ్దః -

ఖలపూః	ఖలప్వౌ	ఖలప్వః -
ఖలప్వం	ఖలప్వౌ	ఖలప్వః
ఖలప్వా	ఖలపూభ్యాం	ఖలపూభిః -
ఖలప్వే -	ఖలపూభ్యాం	ఖలపూభ్యః -
ఖలప్వః	ఖలపూభ్యాం	ఖలపూభ్యః -
ఖలప్వః	ఖలప్వోః -	ఖలప్వాం -
ఖలప్వి -	ఖలప్వోః	ఖలపూషు -

ఏవం సులూః - ఉల్లూః - ఇత్యాది -

వర్షాభూశబ్దః - ఖలపూశబ్దవత్ -

స్త్రీలింగే విశేషః - వర్షాభ్వాం - వర్షాభ్వోః - వర్షాభూః -

౪ - ఊ - పుం - స్వభూశబ్దః -

స్వభూః -	స్వభువౌ	స్వభువః -
స్వభువం -	స్వభువౌ	స్వభువః -
స్వభువా	స్వభూభ్యాం	స్వభూభిః -
స్వభువే	స్వభూభ్యాం	స్వభూభ్యః -
స్వభువః -	స్వభూభ్యాం	స్వభూభ్యః -
స్వభువః	స్వభువోః	స్వభువాం
స్వభువి -	స్వభువోః	స్వభూషు -

ఏవం స్వయంభూః - ఇత్యాదయః - భూశబ్దాంతాః -

లూః - కటప్రూః - ఇత్యాదయశ్చ (వర్షాభూః - కారభూః -

పునర్భూః - దృంభూః - ఏతే చ భూశబ్దాంతాః - ఖలపూవత్ -

---

౫ - ఋ - పుం - ధాతృశబ్దః -

ధాతా	ధాతారౌ	ధాతారః -
హే ధాతః	హే ధాతారౌ	హే ధాతారః -
ధాతారం	ధాతారౌ	ధాతౄన్ -
ధాత్రా	ధాతృభ్యాం	ధాతృభిః -
ధాత్రే	ధాతృభ్యాం	ధాతృభ్యః -
ధాతుః	ధాతృభ్యాం	ధాతృభ్యః -
ధాతుః	ధాత్రోః	ధాతౄణాం
ధాతరి	ధాత్రోః	ధాతృషు -

ఏవం నప్తా - కర్తా - ఇత్యాది -

౧ - ఋ౦ - పుం - పితృశబ్దః -

పితా పితరౌ పితరః
హే పితః హే పితరౌ హే పితరః -
పితరం - పితరౌ పితౄన్ -

శేషం ధాతృశబ్దవత్ -

ఏవం జామాతా - భ్రాతా - దేవా - నా - సవ్యేష్ఠా -

నృశబ్దస్య షష్ఠీబహువచనే - నృణాం - నౄణాం - ఇతి విశేషః -

ఏకారాన్తః - తేన సమానత్వాత్ ఇతి - సేః -

సా - ఏ - పుం - సే శబ్దః -

సేః సయౌ సయః
సయం సయౌ సయః -
సయా సేభ్యాం సేభిః -
సయే సేభ్యాం సేభ్యః
సేః సేభ్యాం సేభ్యః
సేః సయోః సయాం
సయి సయోః సేషు -

ఏవం స్మృతేః - ఇత్యాది -

సా - ఐ - పుం - రై శబ్దః -

రాః రాయౌ రాయః -
రాయం రాయౌ రాయః -
రాయా రాభ్యాం రాభిః -
రాయే రాభ్యాం రాభ్యః -
రాయః రాభ్యాం రాభ్యః
రాయః రాయోః రాయాం
రాయి రాయోః రాసు -

సా - ఓ - పుం - గోశబ్దః -

గౌః గావౌ గావః
గాం గావౌ గాః
గవా గోభ్యాం గోభిః
గవే గోభ్యాం గోభ్యః
గోః గోభ్యాం గోభ్యః
గోః గవోః గవాం -
గవి గవోః గోషు -

ఏవం సంద్యోః ఇత్యాది -

సా - ఔ - పుం - గ్లౌశబ్దః -

గ్లౌః గ్లావౌ గ్లావః -
గ్లావం గ్లావౌ గ్లావః -
గ్లావా గ్లౌభ్యాం గ్లౌభిః
గ్లావే గ్లౌభ్యాం గ్లౌభ్యః -
గ్లావః గ్లౌభ్యాం గ్లౌభ్యః -
గ్లావః గ్లావోః గ్లావాం -
గ్లావి గ్లావోః గ్లౌషు -

ఏవం - సునౌః - ఇత్యాది -

ఇత్యజన్తాః పుంలింగాః -

అథ అజన్తస్త్రీలింగశబ్దాః -

సా - ఆ - స్త్రీ - రమాశబ్దః -

రమా రమే రమాః -
హే రమే హే రమే హే రమాః -
రమాం రమే - రమాః
రమయా రమాభ్యాం రమాభిః -
రమాయై రమాభ్యాం రమాభ్యః -

రమాయాః రమాభ్యాం రమాభ్యః
రమాయాః రమయోః రమాణాం
రమాయాం రమయోః రమాసు -

ఏవం - పద్మా - ఛాయాదయః -
అంబా - అక్కా - అల్లా - ఏతే మాతృవాచకశబ్దాః
రమాశబ్దవత్ -
సంబుద్ధౌ - హే అంబ - హే అక్క - హే అల్ల -

వి - ఆ - స్త్రీ - ద్వితీయా శబ్దః - రమాశబ్దవత్ -
చతుర్థ్యాదిషు విశేషః - - - -

ద్వితీయస్యై } ద్వితీయాభ్యాం ద్వితీయాభ్యః -
ద్వితీయాయై
ద్వితీయస్యాః } ద్వితీయాభ్యాం ద్వితీయాభ్యః
ద్వితీయాయాః
ద్వితీయస్యాః } ద్వితీయయోః ద్వితీయానాం
ద్వితీయాయాః
ద్వితీయస్యాం } ద్వితీయయోః ద్వితీయాసు -
ద్వితీయాయాం

వి - ఆ - స్త్రీ - జరా శబ్దః -
జరా } జరే } జరాః }
జరే } జరసౌ } జరసః }
హే జరే - హే జరే } హే జరాః }
హే జరసౌ } హే జరసః }
జరాం } జరే } జరాః }
జరసం - } జరసౌ } జరసః }
జరసా } జరాభ్యాం జరాభిః
జరయా }
జరాయై } జరాభ్యాం జరాభ్యః -
జరసే }
జరాయాః } జరాభ్యాం జరాభ్యః -
జరసః - }

జరాయాః } జరయోః } జరాణాం }
జరసః } జరసోః } జరసాం
జరాయాం } జరయోః } జరాసు - -
జరసి - } జరసోః - }

స - ఆ - స్త్రీ - సర్వాశబ్దః -
సర్వా సర్వే సర్వాః
హే సర్వే హే సర్వే హే సర్వాః -
సర్వాం సర్వే సర్వాః -
సర్వయా సర్వాభ్యాం సర్వాభిః -
సర్వస్యై సర్వాభ్యాం సర్వాభ్యః -
సర్వస్యాః సర్వాభ్యాం సర్వాభ్యః -
సర్వస్యాః సర్వయోః సర్వాసాం -
సర్వస్యాం సర్వయోః సర్వాసు -

(ఏవం పూర్వాదిగణసర్వనామ్ని పఠిత - విశ్వశబ్దప్రభృతి -
ఉభశబ్దవర్జం తాసాం రూపం - [illegible]
శబ్దానాం - పుంసి [illegible] - పూర్వాది నవ
శబ్దానాం - పంచమీ - సప్తమ్యేకవచనయోః విశేషః -

పంచమీ - పూర్వస్యాః } పూర్వాభ్యాం పూర్వాభ్యః -
పూర్వాయాః
సప్తమీ - పూర్వస్యాం } పూర్వయోః పూర్వాసు -
పూర్వాయాం

సా - ఇ - స్త్రీ - మతి శబ్దః -
మతిః మతీ మతయః -
హే మతే - హే మతీ హే మతయః -
మతిం మతీ - మతీః -

మత్యా మతిభ్యాం మతిభిః -
మత్యై } మతయె మతిభ్యాం మతిభ్యః -
మత్యాః } మతేః మతిభ్యాం మతిభ్యః
మత్యాః } మతేః మత్యోః మతీనాం
మత్యాం } మతౌ మత్యోః మతిషు -

ఏవం - రుచిః - కృతిః - ఇత్యాదయః -

౨ - ఇ - స్త్రీ - నిత్యంబహువచన త్రిశబ్దః -
తిస్రః - తిస్రః - తిసృభిః - తిసృభ్యః - తిసృభ్యః -
తిసృణాం - తిసృషు - - -

౩ - ఇ - స్త్రీ - నిత్యంద్వివచన ద్విశబ్దః -
ద్వే - ద్వే - ద్వాభ్యాం - ద్వాభ్యాం - ద్వాభ్యాం - ద్వయోః - ద్వయోః -

---

౪ - ఈ - స్త్రీ - గౌరీశబ్దః -
గౌరీ గౌర్యౌ గౌర్యః
హేగౌరి హేగౌర్యౌ హేగౌర్యః -
గౌరీం గౌర్యౌ గౌరీః -
గౌర్యా గౌరీభ్యాం గౌరీభిః -
గౌర్యై గౌరీభ్యాం గౌరీభ్యః -
గౌర్యాః గౌరీభ్యాం గౌరీభ్యః -
గౌర్యాః గౌర్యోః గౌరీణాం -
గౌర్యాం గౌర్యోః గౌరీషు -

ఏవం - నారీ - నద్యాదయః -

౨ - ఈ - స్త్రీ - స్త్రీశబ్దః -
స్త్రీ స్త్రియౌ స్త్రియః -
హేస్త్రి హేస్త్రియౌ హేస్త్రియః -
స్త్రియం } స్త్రీం స్త్రియౌ - స్త్రియః } స్త్రీః -
స్త్రియా - స్త్రీభ్యాం స్త్రీభిః -
స్త్రియై స్త్రీభ్యాం స్త్రీభ్యః -
స్త్రియాః స్త్రీభ్యాం స్త్రీభ్యః -
స్త్రియాః స్త్రియోః స్త్రీణాం -
స్త్రియాం స్త్రియోః స్త్రీషు - -

౨ - ఈ - స్త్రీ - శ్రీశబ్దః -
శ్రీః శ్రియౌ శ్రియః -
శ్రియం శ్రియౌ శ్రియః -
శ్రియా శ్రీభ్యాం శ్రీభిః -
శ్రియై } శ్రియె శ్రీభ్యాం శ్రీభ్యః -
శ్రియాః } శ్రియః - శ్రీభ్యాం శ్రీభ్యః -
శ్రియాః } శ్రియః శ్రియోః శ్రియాం / శ్రీణాం -
శ్రియాం } శ్రియి శ్రియోః శ్రీషు -

౨ - ఈ - స్త్రీ - లక్ష్మీశబ్దః -
లక్ష్మీః లక్ష్మ్యౌ లక్ష్మ్యః
శేషం గౌరీవత్ -

పుంసి - సర్వాదయుంకారాంతాః - నకారాంతాశ్చ - తకా
రాంతేషు శతృప్రత్యయాంతాః - వత్వంతాః - మత్వంతాశ్చ
స్త్రీయాం ఋంకారాంతాభవంతి - గన్త్రీ - పత్రీ - క్రోష్ట్రీ -
రాజ్ఞీ - కరిణీ - పచన్తీ - దధతీ - శ్రీమతీ - గుణవతీ -
ఇత్యాదయః - - - -

సా - ఉ - స్త్రీ - ధేనుశబ్దః -

ధేనుః	ధేనూ	ధేనవః -
హే ధేనో	హే ధేనూ	హే ధేనవః -
ధేనుం	ధేనూ	ధేనూః -
ధేన్వా	ధేనుభ్యాం	ధేనుభిః -
ధేన్వై } ధేనవే	ధేనుభ్యాం	ధేనుభ్యః
ధేన్వాః } ధేనోః	ధేనుభ్యాం	ధేనుభ్యః -
ధేన్వాః } ధేనోః	ధేన్వోః	ధేనూనాం
ధేన్వాం } ధేనౌ -	ధేన్వోః	ధేనుషు -

ఏవం తనుః - ఇషుః - ఇత్యాదయః

సా - ఊ - స్త్రీ - వధూశబ్దః -

వధూః	వధ్వౌ	వధ్వః
హే వధు	హే వధ్వౌ	హే వధ్వః -
వధూం	వధ్వౌ	వధూః

వధ్వా	వధూభ్యాం	వధూభిః -
వధ్వై	వధూభ్యాం	వధూభ్యః
వధ్వాః	వధూభ్యాం	వధూభ్యః -
వధ్వాః	వధ్వోః	వధూనాం
వధ్వాం	వధ్వోః	వధూషు -

ఏవం - తనూః - చమూః - ఇత్యాదయః -

౨ - ఊ - స్త్రీ - భ్రూశబ్దః -

భ్రూః	భ్రువౌ	భ్రువః -
భ్రువం	భ్రువౌ	భ్రువః -
భ్రువా	భ్రూభ్యాం	భ్రూభిః
భ్రువై } భ్రువే	భ్రూభ్యాం	భ్రూభ్యః
భ్రువాః } భ్రువః	భ్రూభ్యాం	భ్రూభ్యః -
భ్రువాః } భ్రువః	భ్రువోః	భ్రువాం / భ్రూణాం -
భ్రువాం } భ్రువి -	భ్రువోః	భ్రూషు -

వర్షాభూః - పునర్భూః - పుంవత్ - సంబుద్ధౌ -
హే వర్షాభు - హే పునర్భు - భూశబ్దః - స్వభూవత్ -

సా - ఋ - స్త్రీ - మాతృశబ్దః -

మాతా	మాతరౌ	మాతరః
హే మాతః	హే మాతరౌ	హే మాతరః -
మాతరం	మాతరౌ	మాతౄః -

శేషం ధాతృశబ్దవత్ -

ఏవం - యాతా - ననాందా - దుహితా -

౭ - ఋ - స్త్రీ - స్వసృశబ్దః -

స్వసా - స్వసారౌ స్వసారః
హే స్వసః - హే స్వసారౌ హే స్వసారః -
స్వసారం స్వసారౌ స్వసౄః -

శేషం మాతృశబ్దవత్ -

---

౭ - స్త్రీ - రైశబ్దః - పుంవత్ -
[illegible]శబ్దః - పుంవత్ -
సం - ఐ - స్త్రీ - ద్యోశబ్దః - గోవత్ -
సం - ఓ - స్త్రీ - నౌశబ్దః - గ్లౌవత్ -
సం - ఔ - స్త్రీ -

ఇత్యజంతాః స్త్రీలింగాః - -

సం - అ - నపుం - జ్ఞానశబ్దః -

జ్ఞానం - జ్ఞానే జ్ఞానాని -
హే జ్ఞాన హే జ్ఞానే హే జ్ఞానాని -
జ్ఞానం - జ్ఞానే జ్ఞానాని -

శేషం రామశబ్దవత్ -

ఏవం - వదనం - ఫలం - ఇత్యాది -

౭ - అ - నపుం - అజరశబ్దః -

అజరం - అజరే / అజరసీ అజరాణి / అజరాంసి -
హే అజర - హే అజరే / హే అజరసీ హే అజరాణి / హే అజరాంసి -
అజరం / అజరసం అజరే / అజరసీ అజరాణి / అజరాంసి -

శేషం నిర్జరశబ్దవత్ — — —

సం - అ - నపుం - సర్వశబ్దః -

సర్వం సర్వే సర్వాణి -
హే సర్వ హే సర్వే హే సర్వాణి
సర్వం సర్వే సర్వాణి -

శేషం పుంలింగవత్ -

ఏవం విశ్వ - ఏకతరశబ్దయోః - త్వశబ్దమారభ్య
ఉభయశబ్దపర్యంతానాం చ రూపం — —
పూర్వాది అంతరశబ్దపర్యంతానాం - పంచవింశాః
నెల్కవచనయోః పుంవద్రూపద్వయం - -
ఏకారేభ్య యశబ్దానాంతం - పూర్వవదేవ వచన నియమః -

సం - అ - నపుం - కతరశబ్దః -

కతరత్ - కతరే కతరాణి -
కతరత్ - కతరే కతరాణి -

శేషం పుంలింగవత్ - సర్వశబ్దవత్ -

ఏవం కతమశబ్దమారభ్య - ఇతరశబ్దపర్యంతానాం -
ఏకతరశబ్దభిన్నానాం - రూపం - —

సం - ఇ - నపుం - వారిశబ్దః -

వారి వారిణీ వారీణి -
హే వారే / హే వారి హే వారిణీ హే వారీణి -
వారి - వారిణీ వారీణి -
వారిణా వారిభ్యాం వారిభిః -
వారిణే వారిభ్యాం వారిభ్యః -
వారిణః వారిభ్యాం వారిభ్యః
వారిణః వారిణోః వారీణాం -
వారిణి వారిణోః వారిషు -

ఏవం [illegible] - [illegible] - ఇత్యాది -

౧ - ఇ - నపుం - శుచి శబ్దః -

శుచి	శుచినీ	శుచీని -
హే శుచే / హే శుచి	హే శుచినీ	హే శుచీని -
శుచి -	శుచినీ	శుచీని -
శుచినా	శుచిభ్యాం	శుచిభిః -
శుచినే / శుచయే	శుచిభ్యాం	శుచిభ్యః -
శుచినః / శుచేః -	శుచిభ్యాం	శుచిభ్యః
శుచినః / శుచేః -	శుచినోః / శుచ్యోః	శుచీనాం -
శుచిని / శుచౌ	శుచినోః / శుచ్యోః	శుచిషు - -

ఏవం శివతాతి - ఇత్యాదయః - భాషితపుంస్కః -

౧ - ఇ - నపుం - దధి శబ్దః -

దధి	దధినీ	దధీని -
హే దధే / హే దధి	హే దధినీ	హే దధీని -
దధి	దధినీ	దధీని -
దధ్నా	దధిభ్యాం	దధిభిః -
దధ్నే	దధిభ్యాం	దధిభ్యః -
దధ్నః	దధిభ్యాం	దధిభ్యః -
దధ్నః	దధ్నోః	దధ్నాం -
దధ్ని / దధని	దధ్నోః	దధిషు -

ఏవం - అస్థి - సక్థి - ఇత్యాదయః -

౧ - ఇ - నపుం - నిత్యం బహువచనాంత త్రి శబ్దః -

త్రీణి - త్రీణి - శేషం పుంవత్ -

ప్రధీ శబ్దః భాషితపుంస్కః - తృతీయాదావజాదౌ వా పుంవత్ -
క్లీబవద్రూపం. — — —

ప్రధ్యా / ప్రధినా	ప్రధిభ్యాం.	ప్రధిభిః -
ప్రధ్యై / ప్రధినే	ప్రధిభ్యాం	ప్రధిభ్యః -
ప్రధ్యః / ప్రధినః	ప్రధిభ్యాం	ప్రధిభ్యః -
ప్రధ్యః / ప్రధినః	ప్రధ్యోః / ప్రధినోః	ప్రధీనాం -
ప్రధ్యి / ప్రధిని	ప్రధ్యోః / ప్రధినోః	ప్రధిషు - -

సుధి శబ్దశ్చ భాషితపుంస్కః -
తతః - సుధియా - సుధినా - ఇత్యాది -

౧. - ఇ - నపుం - ప్రరి శబ్దః -

ప్రరి	ప్రరిణీ	ప్రరీణి -
ప్రరి	ప్రరిణీ	ప్రరీణి -
ప్రరిణా	ప్రరాభ్యాం	ప్రరాభిః
ప్రరిణే	ప్రరాభ్యాం	ప్రరాభ్యః
ప్రరిణః	ప్రరాభ్యాం	ప్రరాభ్యః
ప్రరిణః	ప్రరిణోః	ప్రరీణాం
ప్రరిణి	ప్రరిణోః	ప్రరాసు -

౨ - ఇ - నపుం - ద్వి శబ్దః త్రిలింగవత్ -

---

౩ - ఉ - నపుం. - మధు శబ్దః -

మధు	మధునీ	మధూని -
హే మధో / హే మధు	హే మధునీ	హే మధూని -

మధు	మధునీ -	మధూని -
మధునా	మధుభ్యాం	మధుభిః
మధునే	మధుభ్యాం	మధుభ్యః
మధునః	మధుభ్యాం	మధుభ్యః
మధునః	మధునోః	మధూనాం
మధుని	మధునోః	మధుషు -

ఏవం - అంబు - జత్రు - శ్మశ్రు - ఇత్యాదీ -

౨ - ఉ - నపుం - మృదు శబ్దః -

మృదు	మృదునీ	మృదూని -
హే మృదో } హే మృదు	హే మృదునీ	హే మృదూని
మృదు -	మృదునీ	మృదూని
మృదునా	మృదుభ్యాం	మృదుభిః
మృదునే } మృదవే	మృదుభ్యాం	మృదుభ్యః -
మృదునః } మృదోః	మృదుభ్యాం	మృదుభ్యః
మృదునః } మృదోః	మృదునోః } మృద్వోః -	మృదూనాం
మృదుని } మృదౌ	మృదునోః } మృద్వోః -	మృదుషు

ఏవం - పటు - గుర్వాదయః -

చిత్రగు - ప్రభృతి ఇత్యాదయః - మధు శబ్దవత్ -

౩ - ఋ - నపుం - కర్తృ శబ్దః -

కర్తృ	కర్తృణీ	కర్తౄణి -
హే కర్తః } హే కర్తృ	హే కర్తృణీ	హే కర్తౄణి -
కర్తృ -	కర్తృణీ	కర్తౄణి -
కర్తృణా } కర్త్రా -	కర్తృభ్యాం	కర్తృభిః -
కర్తృణే } కర్త్రే -	కర్తృభ్యాం	కర్తృభ్యః -
కర్తృణః } కర్తుః -	కర్తృభ్యాం	కర్తృభ్యః
కర్తృణః } కర్తుః -	కర్తృణోః } కర్త్రోః -	కర్తౄణాం -
కర్తృణి } కర్తరి -	కర్తృణోః } కర్త్రోః -	కర్తృషు -

ఏవం - ధాతృ - హంతృ - నప్తృ - ఇత్యాదయః -

ఇతి ఋకారాంతాః - నపుంసకాః -

అథ చాన్త పుంలింగ శబ్దాః -

౧ - చ - పుం - సువాచ్ శబ్దః -

సువాక్ } సువాగ్	సువాచౌ	సువాచః -
		సువాచః -
సువాచం -	సువాచౌ	
సువాచా	సువాగ్భ్యాం	సువాగ్భిః
సువాచే	సువాగ్భ్యాం	సువాగ్భ్యః
సువాచః	సువాగ్భ్యాం	సువాగ్భ్యః
సువాచః	సువాచోః	సువాచాం -
సువాచి -	సువాచోః	సువాక్షు -

ఏవం జలముక్ - పయోముక్ - ఇత్యాది -

౧ - చ - పుం - ప్రాచ్ శబ్దః -

ప్రాఙ్ -	ప్రాఞ్చౌ	ప్రాఞ్చః -
ప్రాఞ్చం	ప్రాఞ్చౌ	ప్రాచః -

శేషం సువాచ్ శబ్దవత్ -

ఏవం - పరాఙ్ - అపరాఙ్ - ఇత్యాది -

౧ - చ - పుం - ప్రత్యచ్ శబ్దః -

ప్రత్యఙ్	ప్రత్యఞ్చౌ	ప్రత్యఞ్చః -
ప్రత్యఞ్చం	ప్రత్యఞ్చౌ	ప్రతీచః -
ప్రతీచా	ప్రత్యగ్భ్యాం	ప్రత్యగ్భిః
ప్రతీచే	ప్రత్యగ్భ్యాం	ప్రత్యగ్భ్యః
ప్రతీచః	ప్రత్యగ్భ్యాం	ప్రత్యగ్భ్యః
ప్రతీచః	ప్రతీచోః	ప్రతీచాం -
ప్రతీచి	ప్రతీచోః	ప్రత్యక్షు -

ఏవం - సమ్యఙ్ - న్యఙ్ - ఇత్యాదయః -

36

౧ - చ - పుం - అన్వచ్ శబ్దః -

అన్వఙ్	అన్వఞ్చౌ	అన్వఞ్చః -
అన్వఞ్చం	అన్వఞ్చౌ	అనూచః -
అనూచా	అన్వగ్భ్యాం	అన్వగ్భిః
అనూచి	అనూచోః	అన్వక్షు -

ఏవం న్యఙ్ - ఇత్యాది - - -

౧ - చ - పుం - ఉదచ్ శబ్దః -

ఉదఙ్	ఉదఞ్చౌ	ఉదఞ్చః -
ఉదఞ్చం	ఉదఞ్చౌ	ఉదీచః -
ఉదీచా	ఉదగ్భ్యాం	ఉదగ్భిః
ఉదీచి -	ఉదీచోః -	ఉదక్షు -

౧ - చ - పుం - తిర్యచ్ శబ్దః -

తిర్యఙ్	తిర్యఞ్చౌ	తిర్యఞ్చః
తిర్యఞ్చం	తిర్యఞ్చౌ	తిరశ్చః
తిరశ్చా	తిర్యగ్భ్యాం	తిర్యగ్భిః
తిరశ్చి	తిరశ్చోః	తిర్యక్షు -

పూజార్థకాంచుధాత్వంతత్వే - -

ప్రాఞ్చం	ప్రాఞ్చౌ	ప్రాఞ్చః
ప్రాఞ్చా	ప్రాఙ్భ్యాం	ప్రాఙ్భిః - ఇత్యాది -

ఏవం అన్వాదయః ప్రాగ్వత్ -

౧ - చ - పుం - సంప్రశ్చ్ శబ్దః -

సంప్రట్, డ్ -	సంప్రశ్చౌ	సంప్రశ్చః
సంప్రశ్చం	సంప్రశ్చౌ	సంప్రశ్చః
సంప్రశ్చా	సంప్రడ్భ్యాం	సంప్రడ్భిః
సంప్రశ్చి	సంప్రశ్చోః	సంప్రట్సు -
		సంప్రట్త్సు -

సా - జ - పుం - భిషజ్ శబ్దః

భిషక్,గ్ - భిషజౌ భిషజః -
భిషజం భిషజౌ భిషజః
భిషజా భిషగ్భ్యాం భిషగ్భిః
భిషజి భిషజోః భిషక్షు

ఏవం - సంయుక్ - ఋత్విక్ - ఇత్యాది -

౨ -- జ - పుం - రాజ్ శబ్దః -

రాట్,డ్. రాజౌ రాజః -
రాజం రాజౌ రాజః - . .
రాజా రాడ్భ్యాం రాడ్భిః
రాజి - రాజోః రాట్సు -

ఏవం - సృజ్ - మృజ్ - యజ్ - భ్రజ్ - ధాతు నిష్పన్నాః
విశ్వసృట్ - పరిమృట్ - దేవేట్ - పరివ్రాట్ - ఇత్యాదయః -

౨ - జ - పుం - వృజ్ శబ్దః -

వృట్,డ్, వృజ్. వృజౌ వృజః -
వృజం వృజౌ వృజః
వృజా వృడ్భ్యాం వృడ్భిః
వృజి వృజోః వృట్సు -

౨ - జ - పుం - యుంజ్ శబ్దః

యుఙ్ - యుంజౌ యుంజః
యుంజం యుంజౌ యుంజః -
యుంజా యుంగ్భ్యాం యుంగ్భిః
యుంజి - యుంజోః యుంక్షు -

సమాసాధాత్వర్థకో యుంజ్ శబ్దః - భిషగ్వత్ -

సా - ణ - పుం - సంగణ్ శబ్దః

సంగణ్ సంగణౌ సంగణః -
సంగణం . సంగణౌ సంగణః
సంగణా సంగణ్భ్యాం సంగణ్భిః
సంగణి - సంగణోః సంగణ్సు -

సా - త - పుం - మరుత్ శబ్దః

మరుత్, ద్ - మరుతౌ మరుతః
మరుతం మరుతౌ మరుతః
మరుతా మరుద్భ్యాం మరుద్భిః
మరుతే మరుద్భ్యాం మరుద్భ్యః
మరుతః మరుద్భ్యాం మరుద్భ్యః
మరుతః మరుతోః మరుతాం
మరుతి మరుతోః మరుత్సు

ఏవం వలభిత్ - బుత్రుత్ - జాగ్రదాదయః -

౨ - త - పుం - పచత్ శబ్దః -

పచన్ పచన్తౌ పచన్తః -
పచన్తం పచన్తౌ పచతః -

శేషం మరుత్ శబ్దవత్.

ఏవం - భవత్ - అదత్ - సుపత్ - ఇత్యాది -

౨ - త - పుం - ధీమత్ శబ్దః -

ధీమాన్ ధీమన్తౌ ధీమన్తః -
హే ధీమన్ హే ధీమన్తౌ హే ధీమన్తః -
ధీమన్తం ధీమన్తౌ ధీమతః -

శేషం మరుచ్ఛబ్దవత్ -

౨ - త - పుం - మహత్ శబ్దః -

మహాన్ మహాన్తౌ మహాన్తః -

సాంవవాంసి	సాంవహాంతౌ	సాంవహాంతః -
వహాంతం	వహాంతౌ	వహాంతః -

శేషం మరుచ్ఛబ్దవత్ -

స - త - పుం - త్వవత్ శబ్దః - మరుచ్ఛబ్దవత్ -
భవచ్ఛబ్దః - ధీమచ్ఛబ్దవత్ -

స - థ - పుం - అగ్నిమథ్ శబ్దః

అగ్నిమత్ - ద్ -	అగ్నిమథౌ	అగ్నిమథః -
అగ్నిమథా -	అగ్నిమద్భ్యాం	అగ్నిమద్భిః -
అగ్నిమథి -	అగ్నిమథోః	అగ్నిమత్సు -

స - ద - పుం - ద్విపద్ శబ్దః -

ద్విపత్, ద్ -	ద్విపదౌ	ద్విపదః -
ద్విపదం -	ద్విపదౌ	ద్విపదః -
ద్విపదా	ద్విపద్భ్యాం	ద్విపద్భిః -
ద్విపదే	ద్విపద్భ్యాం	ద్విపద్భ్యః -
ద్విపదః	ద్విపద్భ్యాం	ద్విపద్భ్యః
ద్విపదః	ద్విపదోః	ద్విపదాం
ద్విపది	ద్విపదోః	ద్విపత్సు -

ఏవం చతుష్పాత్ - త్రిపాత్ - ఇత్యాది -

వి - ద - పుం - సంపద్ శబ్దః -

సంపత్, ద్ -	సంపదౌ	సంపదః -
సంపదం	సంపదౌ	సంపదః
సంపదా	సంపద్భ్యాం	సంపద్భిః
సంపది	సంపదోః	సంపత్సు -

స - ద - పుం - తద్ శబ్దః

సః	తౌ	తే
తం	తౌ	తాన్
తేన	తాభ్యాం	తైః
తస్మై	తాభ్యాం	తేభ్యః
తస్మాత్	తాభ్యాం	తేభ్యః
తస్య	తయోః	తేషాం
తస్మిన్	తయోః	తేషు -

ఏవం - స్యః - త్యౌ - త్యే - యః - యౌ - యే - ఇత్యాది -
త్యద్ - యద్ - శబ్దౌ - తద్ శబ్దవత్ - - - -

స - ద - పుం - ఏతద్ శబ్దః -

ఏషః	ఏతౌ	ఏతే -
ఏతం / ఏనం	ఏతౌ / ఏనౌ	ఏతాన్ / ఏనాన్ -
ఏతేన / ఏనేన	ఏతాభ్యాం	ఏతైః -
ఏతస్మై	ఏతాభ్యాం	ఏతేభ్యః -
ఏతస్మాత్ -	ఏతాభ్యాం	ఏతేభ్యః
ఏతస్య -	ఏతయోః / ఏనయోః	ఏతేషాం
ఏతస్మిన్	ఏతయోః / ఏనయోః	ఏతేషు -

స - ద - పుం - యుష్మద్ శబ్దః -

త్వం	యువాం	యూయం -
త్వాం / త్వా	యువాం / వాం -	యుష్మాన్ / వః -
త్వయా	యువాభ్యాం	యుష్మాభిః -
తుభ్యం / తే -	యువాభ్యాం / వాం -	యుష్మభ్యం / వః - -

త్వత్ -	యువాభ్యాం	యుష్మత్ -
తవ / తే -	యువయోః / వాం -	యుష్మాకం / వః -
త్వయి	యువయోః	యుష్మాసు -

స - ద - పుం - అస్మద్ శబ్దః -

అహం	ఆవాం	వయం -
మాం / మా -	ఆవాం / నౌ -	అస్మాన్ / నః -
మయా	ఆవాభ్యాం	అస్మాభిః -
మహ్యం / మే -	ఆవాభ్యాం / నౌ -	అస్మభ్యం / నః -
మత్ -	ఆవాభ్యాం	అస్మత్ -
మమ / మే -	ఆవయోః / నౌ -	అస్మాకం / నః -
మయి	ఆవయోః	అస్మాసు -

సాం - ధ - పుం - బుధ్ శబ్దః

భుత్, ద్ -	బుధౌ	బుధః -
బుధం -	బుధౌ	బుధః -
బుధా	భుద్భ్యాం	భుద్భిః
బుధి	బుధోః	భుత్సు -

ఏవం - ముద్వాదాదయః - -

సాం - న - పుం - రాజన్ శబ్దః -

రాజా	రాజానౌ	రాజానః -
హే రాజన్	హే రాజానౌ	హే రాజానః -
రాజానం	రాజానౌ	రాజ్ఞః -
రాజ్ఞా	రాజభ్యాం	రాజభిః -
రాజ్ఞే	రాజభ్యాం	రాజభ్యః -
రాజ్ఞః	రాజభ్యాం	రాజభ్యః -

రాజ్ఞః	రాజ్ఞోః	రాజ్ఞాం
రాజ్ఞి / రాజని	రాజ్ఞోః	రాజసు -

ఏవం - మహిమన్ - సుత్రామాదయః -

ఐ - న - పుం - ఆత్మన్ శబ్దః -

ఆత్మా	ఆత్మానౌ	ఆత్మానః -
హే ఆత్మన్	హే ఆత్మానౌ	హే ఆత్మానః -
ఆత్మానం	ఆత్మానౌ	ఆత్మనః -
ఆత్మనా	ఆత్మభ్యాం	ఆత్మభిః -
ఆత్మని	ఆత్మనోః	ఆత్మసు -

ఏవం - పాప్మ - యజ్వ - సహక్రత్వాదయః -

ఐ - న - పుం - కరిన్ శబ్దః -

కరీ	కరిణౌ	కరిణః -
హే కరిన్	హే కరిణౌ	హే కరిణః -
కరిణం	కరిణౌ	కరిణః -
కరిణా	కరిభ్యాం	కరిభిః -
కరిణి	కరిణోః	కరిషు -

ఏవం - ధనీ - జ్ఞానీ - ఇత్యాదయః -

ఐ - న - పుం - పూషన్ శబ్దః -

పూషా	పూషణౌ	పూషణః -
హే పూషన్	హే పూషణౌ	హే పూషణః -
పూషణం	పూషణౌ	పూష్ణః -
పూష్ణా	పూషభ్యాం	పూషభిః
పూష్ణః	పూష్ణోః	పూష్ణాం -
పూష్ణి / పూషణి	పూష్ణోః	పూషసు -

ఏవం అర్యమాదయః -

ని - న - పుం - వృత్రహన్ శబ్దః -

వృత్రహా వృత్రహణౌ వృత్రహణః -
హే వృత్రహన్ హే వృత్రహణౌ హే వృత్రహణః -
వృత్రహణం వృత్రహణౌ వృత్రఘ్నః -
వృత్రఘ్నా వృత్రహభ్యాం వృత్రహభిః -
వృత్రఘ్ని } వృత్రఘ్నోః వృత్రహసు -
వృత్రహణి }

ఏవం బ్రహ్మహా ఇత్యాదయః

ని - న - పుం - శ్వన్ శబ్దః -

శ్వా శ్వానౌ శ్వానః -
హే శ్వన్ హే శ్వానౌ హే శ్వానః
శ్వానం శ్వానౌ శునః -
శునా శ్వభ్యాం శ్వభిః -
శుని శునోః శ్వసు -

ని - న - పుం - యువన్ శబ్దః -

యువా యువానౌ యువానః
హే యువన్ హే యువానౌ హే యువానః -
యువానం యువానౌ యూనః -
యూనా యువభ్యాం యువభిః -
యూని యూనోః యువసు -

ని - న - పుం - మఘవన్ శబ్దః -

మఘవా మఘవానౌ మఘవానః -
హే మఘవన్ హే మఘవానౌ హే మఘవానః
మఘవానం మఘవానౌ మఘోనః
మఘోనా మఘవభ్యాం మఘవభిః
మఘోని మఘోనోః మఘవసు -

అర్వం - ధీమానివ - మఘవాన్ - మఘవన్తౌ - మఘవన్తః -
ఇత్యాది - - -

ని - న - పుం - అర్వన్ శబ్దః -

అర్వా అర్వన్తౌ అర్వన్తః
శేషం ధీమచ్ఛబ్దవత్ - - -

ని - న - పుం - పథిన్ శబ్దః -

పన్థాః పన్థానౌ పన్థానః -
పన్థానం పన్థానౌ పథః -
పథా - పథిభ్యాం పథిభిః -
పథి - పథోః పథిషు -

ఏవం - మన్థాః - ఋభుక్షాః - - -

ని - న - పుం - నిత్యం బహువచన పఞ్చన్ శబ్దః -

పఞ్చ - పఞ్చ - పఞ్చభిః - పఞ్చభ్యః - పఞ్చభ్యః - పఞ్చానాం -
పఞ్చసు - ఏవం - సప్త - నవ - దశ - ఇత్యాదయః -

ని - న - పుం - నిత్యం బహువచన - అష్టన్ శబ్దః -

ప్ర - అష్టౌ - అష్ట - ద్వి - అష్టౌ - అష్ట - తృ - అష్టాభిః - అష్టభిః -
చ - అష్టాభ్యః - అష్టభ్యః - ప - అష్టాభ్యః - అష్టభ్యః -
ష - అష్టానాం - స - అష్టాసు - అష్టసు - - - -

పా - ప - పుం - గుప్ శబ్దః -

గుప్ - గుబ్ - గుపౌ - గుపః -
గుపం - గుబ్భ్యాం గుబ్భిః
గుపా - గుపోః గుప్సు -
గుపి -

ఏవం - త్రిష్టుప్ - తృప్ - ఇత్యాదయః - - -

మా - మ - పుం - ప్రశామ్ శబ్దః -

ప్రశాన్ ప్రశామౌ ప్రశామః -
ప్రశామం ప్రశాన్భ్యాం ప్రశాన్భిః -
ప్రశామి - ప్రశామోః ప్రశాన్సు

ఏవం - ప్రతాన్ - ఇత్యాదయః - - -

సర్వనామ శబ్దాః -

హ - మ - పుం - కిమ్ శబ్దః -

కః - కౌ - కే -
కం - కౌ - కాన్ -

ఇత్యాది - సర్వ శబ్దవత్ - - -

హ - మ - పుం - ఇదమ్ శబ్దః -

అయం ఇమౌ ఇమే -
ఇమం } ఏనం } ఇమౌ } ఏనౌ } ఇమాన్ } ఏనాన్ }
అనేన - ఏనేన - ఆభ్యాం ఏభిః
అస్మై ఆభ్యాం ఏభ్యః
అస్మాత్ ఆభ్యాం ఏభ్యః
అస్య అనయోః - ఏనయోః - ఏషాం
అస్మిన్ అనయోః - ఏనయోః - ఏషు

హ - ర - పుం - సంగిర్ శబ్దః - స్త్రీలింగ గిర్ శబ్దవత్ -

౨ - ర - పుం - ౨త్యం బహువచన చతుర్ శబ్దః -

చత్వారః - చతురః - చతుర్భిః - చతుర్భ్యః - చతుర్భ్యః -
చతుర్ణాం - చతుర్షు - - - - -

హ - ల - పుం - కమల్ శబ్దః -

కమల్ కమలౌ కమలః
కమలం కమల్భ్యాం కమల్భిః
కమలి కమలోః కమల్షు -

హ - వ - పుం - సుదివ్ శబ్దః - దివ శబ్దవత్ -

హ - శ - పుం - విశ్ శబ్దః -

విట్ - విడ్ - విశౌ విశః
విశం విశౌ విశః
విశి విశోః విట్సు -

ఏవం - స్పృట్ - ఇత్యాది -

౨ - శ - పుం - తాదృశ్ శబ్దః -

తాదృక్ - తాదృగ్ - తాదృశౌ తాదృశః -
తాదృశా తాదృగ్భ్యాం తాదృగ్భిః -
తాదృశి తాదృశోః తాదృక్షు -

ఏవం - యాదృగాదయః - - -

౩ - శ - పుం - నశ్ శబ్దః -

నక్ - నగ్ - నట్ - నడ్ - నశౌ నశః
నశా నగ్భ్యాం - నడ్భ్యాం - నగ్భిః - నడ్భిః -
నశి నశోః నక్షు - -

హ - ష - పుం - దధృష్ శబ్దః -

దధృక్ - దధృగ్ - దధృషౌ దధృషః
దధృషా దధృగ్భ్యాం దధృగ్భిః
దధృషి దధృషోః దధృక్షు -

౨ - ష - పుం - ౨త్యం బహువచన షష్ శబ్దః -

షట్ - షడ్ - షట్ - షడ్ - షడ్భిః - షడ్భ్యః - షడ్భ్యః -
షణ్ణాం - షట్సు - - - - - -

౨ - ష - పుం - దోష్ శబ్దః -

దోః దోషౌ దోషః
దోషం దోషౌ దోషః - దోష్ణః -
దోషా } దోష్ణా } దోర్భ్యాం } దోషభ్యాం } దోర్భిః } దోషభిః }
దోషి } దోష్ణి } దోషణి } దోషోః } దోష్ణోః } దోఃషు } దోష్షు } దోషసు }

సా - ష - పుం - వేధశ్శబ్దః -

వేధాః వేధసౌ వేధసః
హే వేధః హే వేధసౌ హే వేధసః
వేధసం వేధసౌ వేధసః
వేధసా వేధోభ్యాం వేధోభిః
వేధసే వేధోభ్యాం వేధోభ్యః
వేధసః వేధోభ్యాం వేధోభ్యః
వేధసః వేధసోః వేధసాం
వేధసి వేధసోః వేధస్సు -

ఏవం - చంద్రమాః - సుమనాః - ఇత్యాది -

౨ - స - పుం - శ్రేయస్శబ్దః

శ్రేయాన్ శ్రేయాంసౌ శ్రేయాంసః
హే శ్రేయన్ హే శ్రేయాంసౌ హే శ్రేయాంసః
శ్రేయాంసం శ్రేయాంసౌ శ్రేయసః

శేషం వేధశ్శబ్దవత్ -
ఏవం - భూయాన్ - గరీయాన్ - ఇత్యాదయః -

౨ - స - పుం - విద్వస్శబ్దః -

విద్వాన్ విద్వాంసౌ విద్వాంసః
హే విద్వన్ హే విద్వాంసౌ హే విద్వాంసః
విద్వాంసం విద్వాంసౌ విదుషః
విదుషా విద్వద్భ్యాం విద్వద్భిః
విదుషి విదుషోః విద్వత్సు -

ఏవం - సేదివాన్ - తస్థివాన్ - ఉపేయివాన్ - ఇత్యాది -

౨ - స - పుం - పుంస్శబ్దః -

పుమాన్ పుమాంసౌ పుమాంసః
హే పుమన్ హే పుమాంసౌ హే పుమాంసః
పుమాంసం పుమాంసౌ పుంసః
పుంసా పుంభ్యాం పుంభిః
పుంసి పుంసోః పుంసు -

౨ - స - పుం - ఉశనస్శబ్దః

ఉశనా ఉశనసౌ ఉశనసః
హే ఉశనః / హే ఉశనన్ / హే ఉశన } హే ఉశనసౌ హే ఉశనసః

శేషం వేధశ్శబ్దవత్ - - -

౨ - స - పుం - అనేహస్శబ్దః

అనేహా అనేహసౌ అనేహసః

శేషం - వేధశ్శబ్దవత్ - - -
ఏవం - పురుదంశా - - -

౨ - స - పుం - సువస్శబ్దః

సువాః సువసౌ సువసః

ఏవం - పిండగ్రసః ఇత్యాది - - -

స - స - పుం - అదస్శబ్దః

అసౌ అమూ అమీ
అముం అమూ అమూన్
అమునా అమూభ్యాం అమీభిః
అముష్మై అమూభ్యాం అమీభ్యః
అముష్మాత్ అమూభ్యాం అమీభ్యః
అముష్య అముయోః అమీషాం
అముష్మిన్ అముయోః అమీషు - -

శా - శా - పుం - విశ్శబ్దః

విట్-విడ్ విశౌ విశః
విశా విడ్భ్యాం విడ్భిః
విశి విశోః విట్సు-విట్త్సు -

ఏవం - [illegible] - -

౨ - హా - పుం - దుహ్శబ్దః

ధుక్-ధుగ్ దుహౌ దుహః
దుహం దుహౌ దుహః
దుహా ధుగ్భ్యాం ధుగ్భిః
దుహి దుహోః ధుక్షు - -

ఏవం ధుక్ ఇత్యాదయః - - [illegible]